

NÁRODNÝ PROGRAM BOJA PROTI OBCHODOVANIU S ĽUĎMI NA ROKY 2011 - 2014

A. NÁRODNÁ STRATÉGIA

1. ÚVOD

Cieľom Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi (ďalej len „národný program“) je zabezpečiť komplexnú a účinnú národnú stratégiu boja proti obchodovaniu s ľuďmi (ďalej len „národná stratégia“), ktorá podporuje rozvoj vzájomného porozumenia a koordinovanej činnosti všetkých zainteresovaných subjektov v rámci eliminácie rizík a predchádzania spáchaniu trestného činu obchodovania s ľuďmi, ako aj pri vytváraní podmienok pre poskytovanie podpory a pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi a zabezpečenia ochrany ich ľudských práv a dôstojnosti. Národná stratégia je realizovaná pri zachovaní princípov aktívnej účasti vlády, účasti občianskej spoločnosti, rešpektovania ľudských práv, medzirezortnej spolupráce a udržateľnosti.

2. ANALÝZA VÝCHODISKOVEJ SITUÁCIE

2.1 PODPORNÝ RÁMEC

Aktéri koordinácie

Prvým krokom, ktorým Slovenská republika vyhlásila boj proti obchodovaniu s ľuďmi, bolo uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 668 zo dňa 7. septembra 2005 prijaté k správe o aktivitách vlády Slovenskej republiky v roku 2005, zameraných na prevenciu a potlačanie obchodovania s ľuďmi. Na základe uvedeného uznesenia vymenoval minister vnútra Slovenskej republiky ***národného koordinátora pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi*** a na jeho základe bol taktiež prijatý prvý koncepčný materiál na národnej úrovni vyhlasujúci boj proti tejto závažnej trestnej činnosti v podobe Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2006-2007. Tento materiál, ktorý pripravila Expertná skupina pre prevenciu a pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi zriadená pri Rade vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality, bol prijatý uznesením vlády Slovenskej republiky č. 3 zo dňa 11. januára 2006 a obsahoval súhrn dostupných informácií o situácii v oblasti obchodovania s ľuďmi a taktiež navrhoval opatrenia v súlade s trendmi a odporučeniami medzinárodných organizácií a Európskej únie. Prvou úlohou, ktorú ustanovoval tento akčný plán, bolo vytvorenie mechanizmu riadenia a koordinácie aktivít v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi. S cieľom splnenia uvedenej úlohy bol v októbri roku 2006 menovaný do funkcie národného koordinátora pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi štátny tajomník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Následne, koncom roka 2006, bol vydaný interný predpis Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o ustanovení ***Expertnej skupiny pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi***. Táto nadrezortná skupina je poradným, iniciatívnym a koordinačným orgánom národného koordinátora a je zložená zo zástupcov vecne príslušných útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, Ministerstva školstva Slovenskej republiky, Ministerstva financií Slovenskej republiky, Úradu vlády Slovenskej republiky, Úradu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, Generálnej prokuratúry

Slovenskej republiky, Združenia miest a obcí Slovenska a Medzinárodnej organizácie pre migráciu Slovensko. V expertnej skupine má svoje zastúpenie aj tretí sektor prostredníctvom zástupcov mimovládnych organizácií, ktoré spolupracujú s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky pri realizácii Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.

Národný akčný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2006-2007 bol nahradený **Národným programom pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 až 2010** (ďalej len „národný program“), ktorý bol prijatý uznesením vlády Slovenskej republiky č. 251 z 23. apríla 2008. V zmysle plnenia úloh národného programu boli interným predpisom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 4. septembra 2008 vytvorené **multidisciplinárne pracovné skupiny** zamerané na oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom včasného reagovania na konkrétne aktuálne vzniknuté potreby a výzvy. Pracovné skupiny sú zamerané na prevenciu obchodovania s ľuďmi a na poskytovanie komplexnej starostlivosti o obeť obchodovania s ľuďmi.

Legislatívna úprava

Právna úprava boja proti obchodovaniu s ľuďmi v Slovenskej republike je obsiahnutá najmä v nasledovných predpisoch:

- **Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon** - prijatím Trestného zákona bolo do slovenského právneho poriadku transponované rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV z 19. júla 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktoré sa vzťahovalo na trestné činy obchodovania s ľuďmi na účely vykorisťovania práce alebo sexuálneho vykorisťovania;
- **Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok** - prijatím zákona Trestného poriadku Slovenská republika transponovala rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní, ktoré má za cieľ zabezpečiť obetiam trestných činov primerané postavenie v trestnom konaní, rešpektujúce ich práva;
- **Zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi** - do tohto zákona bola uskutočnená transpozícia smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti s cieľom možnosti podania žiadosti aj v druhom členskom štáte, než v štáte trvalého bydliska žiadateľa.
- **Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – do predmetného zákona boli primerane transponované ustanovenia smernice Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na pobyt vydaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, alebo ktorým bola poskytnutá pomoc pri nedovolenej imigrácii, a ktorí spolupracujú s príslušnými orgánmi (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“). **Novela zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nadobudla účinnosť dňa 1. januára 2007 (zákon č. 693/2006 Z. z.) a upravila dĺžku trvania tolerovaného pobytu, udeľovaného obetiam trestného činu súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi. V zmysle novely sa táto lehota predlžuje a s účinnosťou od 15. januára 2010 je možné obetiam obchodovania s ľuďmi udeliť povolenie na tolerovaný pobyt až na 90 dní;
- **Zákon č. 342/2007 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Schengenského priestoru** – v zmysle tohto zákona obeť obchodovania s ľuďmi sú oslobodené od platenia správneho poplatku za udelenie povolenia na tolerovaný pobyt;

- **Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- **Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov;
- **Zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti** a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V oblasti organizačného zabezpečenia boja proti obchodovaniu s ľuďmi tento zákon v § 7 ods. 3 vytvoril legislatívne podmienky pre vznik **Informačného centra na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality** a stanovil jeho úlohy v § 7 ods. 1 a 2;
- **Nariadenie ministra vnútra Slovenskej republiky č. 47 z 30. júna 2008 o zabezpečení programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi;**
- **Rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č. 22 z 30. júna 2008 o ustanovení Expertnej skupiny pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi;**
- **Rozkaz 2. štátneho tajomníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 1/2008 o ustanovení multidisciplinárnych pracovných skupín zameraných pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi.**

Ochrana detských obetí

Orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately (ďalej len „orgán sociálnoprávnej ochrany“) pri plnení opatrení sociálnoprávnej ochrany obetí obchodovania s ľudskými bytosťami postupuje v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane“), zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a ďalších platných právnych noriem, ako i v súlade s medzinárodnými dohovormi, ktoré sa Slovenská republika zaviazala plniť.

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa v zmysle § 3 ods. 1 zákona o sociálnej ochrane vykonávajú pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu, rodinu, skupinu a komunitu najmä prostredníctvom sociálnej práce, metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkov o stave a vývoji sociálno - patologických javov v spoločnosti.

Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti organizuje programy na pomoc ohrozeným deťom a plnoletým fyzickým osobám a rodinám osobám, ktoré sú ohrozené správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných osôb a poskytuje pomoc dieťaťu v naliehavých prípadoch, najmä ak je ohrozený jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin, alebo ak je dieťa ohrozené správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných fyzických osôb.

Orgánom pôsobiacim v poskytovaní sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately deťom, ktorých rodičia sa nemôžu alebo nechcú si riadne plniť svoje rodičovské práva a povinnosti alebo ktorých rodičia fyzicky týrajú, psychicky týrajú, zanedbávajú alebo sexuálne zneužívajú, je orgán sociálnoprávnej ochrany. Orgán sociálnoprávnej ochrany vykonáva potrebné správne, sociálne a výchovné opatrenia na ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, včítane sexuálneho zneužívania, zanedbávaním alebo nedbanlivým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním počas doby, keď sú v starostlivosti jedného alebo oboch rodičov, zákonných zástupcov alebo akýchkoľvek iných osôb starajúcich sa o dieťa.

Ak orgán sociálnoprávnej ochrany pri vykonávaní opatrení zistí, že dieťa, rodič alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôsobiť sa novej situácii v rodine, alebo ak ide

o rodinu so špecifickým problémom a obec nemôže vykonať opatrenia, navrhne ako súčasť vykonávaných opatrení vykonanie alebo zabezpečenie vykonania

- a) mediácie ako odbornej metódy na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine,
- b) odborných metód práce na prispôsobenie sa novej situácii v rodinnom alebo náhradnom prostredí,
- c) odborných metód na pomoc deťom alebo plnoletým fyzickým osobám, ktoré boli obeťami obchodovania, alebo
- d) poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách.

Ak je orgán sociálnoprávnej ochrany upozornený na použitie hrubých alebo ponižujúcich foriem zaobchádzania a foriem trestania dieťaťa, alebo ak pri výkone opatrení podľa tohto zákona zistí ich použitie rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, je povinný v závislosti od ich povahy a závažnosti uplatniť niektoré z opatrení podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane.

V prípade dôvodného podozrenia z obchodovania s ľuďmi orgán sociálnoprávnej ochrany pri plnení opatrení:

- poskytuje sociálne poradenstvo a informácie o orgánoch a organizáciách, ktoré v danej oblasti pôsobia (o dostupnosti zdravotníckych, sociálnych služieb a ostatnej pomoci na zabezpečenie náležitej a promptnej ochrany a pomoci). Dieťa (primerane jeho veku a rozumovým schopnostiam) alebo plnoletú fyzickú osobu, rodinu, skupinu a komunitu informuje aj o možnostiach ochrany ich práv a právom chránených záujmov v súlade s platnými právnymi predpismi Slovenskej republiky,
- spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní, zastupuje maloleté deti a plní funkciu opatrovníka v takomto konaní, poskytuje podporu počas trestného stíhania a súdneho procesu,
- v rámci preventívnej a vyhládavacej činnosti venuje pozornosť rizikovým skupinám a rizikovým životným situáciám,
- spolupracuje s profesijnými a mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v danej oblasti (ako sú súdy, polícia, prokuratúra, školy, školské zariadenia, obce, vyššie územné celky, akreditované subjekty, ako i s ďalšími právnickými a fyzickými osobami),
- sprostredkováva účasť na programoch zameraných na pomoc obetiam nelegálneho obchodovania.

Ak je to potrebné, orgán sociálnoprávnej ochrany vykonáva opatrenia alebo zabezpečuje vykonávanie opatrení v spolupráci so subjektmi, ktoré pôsobia v danom regióne a špecificky sa venujú ochrane a pomoci obetí obchodu s ľudskými bytosťami alebo zabezpečujú činnosť na výkon rozhodnutia súdu na základe udelenej akreditácie, alebo vykonáva opatrenia v spolupráci s akreditovaným subjektom, pričom plní úlohu koordinátora (§ 73 ods. 3 zákona SPOD a SK).

Dôležitú úlohu zohráva aj spolupráca orgánu sociálnoprávnej ochrany s referátom poradensko-psychologických služieb (§ 73 ods. 2 písm. b/10 zákona o sociálnoprávnej ochrane), ktorý poskytuje odbornú poradenskú a psychologickú pomoc, prevenciu sociálnopatologických javov a ktorému bolo do popisu pracovných činností explicitne zaradené psychologické poradenstvo poskytované obetiam násillia. Ich vzájomnou spoluprácou je zabezpečené prepojenie poradenstva a terénnej sociálnej práce, ako i psychologická pomoc pri sanácii biologickej rodiny.

Pre potreby krízovej intervencie je zabezpečená nepretržitá 24-hodinová dosiahnuteľnosť pracovníkov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Formy obchodovania s ľuďmi a štatistické ukazovatele

Súčasná zákonná úprava postihu trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi je obsiahnutá v Trestnom zákone, kde v prvom diele druhej hlavy osobitnej časti v § 179 je upravený trestný čin obchodovania s ľuďmi. Zákonná úprava pamätá v tomto smere aj na deti. V § 180 a § 181 je upravený trestný čin obchodovania s deťmi. Pred účinnosťou zákona č. 300/2005 z. z. Trestný zákon (od 1. januára 2006) bol v platnosti zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon, v zmysle ktorého sa mohli páchatelia trestného činu obchodovania s ľuďmi postihovať podľa ustanovení § 246 trestného činu obchodovania s ľuďmi.

Údaje zaznamenané špecializovaným útvarom prezídia **Policajného zboru** pri odhaľovaní trestných činov obchodovania s ľuďmi:

	2008	2009	2010
Nápad trestnej činnosti	11	9	9
Objasnenosť	5 (45,5 %)	3 (33,3 %)	1 (11,11 %)
Počet stíhaných páchatel'ov spolu (muži/ženy)	12 (9/3)	6 (5/1)	5 (3/2)
Poškodení spolu (muži/ženy)	13 (2/11)	11 (2/9)	9 (1/8)

Údaje evidované **Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky**

	2008			2009						2010				
	Stíh.	Obž.	Ods.	Stíh.	Obž.	VaT	PZTS	zmier	Ods.	Stíh.	Obž.	VaT	zmier	Ods.
§ 179	7	3	1	3	1	1			1	14	6	1	0	4
§ 180	1	0	1	0						0	0	0	0	0
§ 181	2	1		0					1	1	1	0	0	0
§ 355	105	62	36	55	33	17			25	87	55	7	0	19
§ 356			0	0						0	0	0	0	0
§ 367	14	7	1	13	9	2			3	26	14	3	0	4

Údaje evidované **Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky**

	2008			2009			2010		
	Počet odsúd. osôb	Z toho		Počet odsúd. osôb	Z toho		Počet odsúd. osôb	Z toho	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
§ 246 zákona č. 140/1961 Zb.	15	11	4	6	5	1	2	2	0
§ 179 TZ zákona č. 300/2005 Z.z.	1	1	0	4	4	0	4	2	2

Informovanosť verejnosti o obchodovaní s ľuďmi

V roku 2008 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v spolupráci s IOM Medzinárodnou organizáciou pre migráciu Bratislava uzatvorilo dohodu so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., o zriadení bezplatnej **Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi** (telefónne číslo 0800 800 818). Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi bola zriadená od 1. júla 2008 a je primárne určená na poskytnutie preventívnych informácií pred vycestovaním do zahraničia, ako aj na nadviazanie prvého kontaktu s potenciálnou obeťou obchodovania s ľuďmi a na sprostredkovanie relevantnej pomoci. V rámci informačnej kampane bola verejnosť informovaná o existencii Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov a internetovej stránky, ďalej v rámci projektu „Infomobil“ a plagátov formátu A2 a A4, ktoré boli zverejnené v prostriedkoch mestskej hromadnej dopravy a prímestskej dopravy vo všetkých krajoch, okrem Bratislavského kraja, na informačných tabuliach a v budovách vybraných útvarov Policajného zboru, v pobytočných táboroch migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ako aj v jeho vybraných odboroch, taktiež v Záchytnom tábore Humenné a v Integračnom stredisku Zvolen, ako aj na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky v zahraničí. Uvedené plagáty sa rozdávali taktiež účastníkom školení organizovaných Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky k problematike identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi.

Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi zaznamenala od začiatku svojho fungovania do 31.10.2010 spolu 3 372 hovorov. Z toho bolo 1 919 hluchých volaní, to znamená volaní, keď sa po prijatí hovoru volajúci neohlásil, ani nezanechal v odkazovej schránke žiadny odkaz alebo číslo národnej linky len „prezvonil“. Prijatých hovorov bolo spolu 1 458. Z toho bolo poskytnutých 817 telefonických konzultácií. V rámci tohto počtu prijatých hovorov bolo 641 volaní, v ktorých prišlo len k telefonickému kontaktu operátora s kontaktnou osobou. Telefonická konzultácia však v týchto prípadoch neprebehla z dôvodu, že išlo o omyl alebo zneužitie telefonickej linky. V rámci poskytnutých konzultácií v 234 prípadoch išlo o poskytnutie všeobecných informácií o Národnej linke pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. Pomoc v kríze bola poskytnutá v 131 prípadoch. V 88 prípadoch boli poskytnuté kontakty na mimovládne organizácie. Pomoc s overovaním agentúry poskytujúcej zamestnanie za úhradu bola realizovaná v 54 prípadoch. V 130 prípadoch boli poskytnuté kontaktnej osobe preventívne informácie týkajúce sa práce v zahraničí. V 70 prípadoch boli kontaktné osoby referované na Policajný zbor, keďže išlo o pátranie po nezvestnej osobe a o podozrenie z trestného činu podvodu a úžerníctva. V 126 prípadoch boli kontaktné osoby referované na iné štátne inštitúcie ako napríklad úrady práce, sociálnych vecí a rodiny alebo inšpektorát práce, keďže poväčšine išlo o vybavenie sociálnych dávok, pomoc s hľadaním práce, sťažnosti na zlé pracovné podmienky. V 182 prípadoch bolo poskytnuté individuálne poradenstvo a následná sociálna asistancia, vzhľadom na skutočnosť, že kontaktná osoba je zaradená v Programe podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi. V 3 prípadoch boli kontaktným osobám na ich vyžiadanie zaslané informačné letáky poskytujúce základné informácie o Programe podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.

Celkovo bolo prostredníctvom Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi do 31.10.2010 identifikovaných 13 obetí obchodovania s ľuďmi, z čoho sa 9 obetí rozhodlo vstúpiť do Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.

Prehľad propagačných materiálov vydaných k problematike obchodovania s ľuďmi		
	Názov propagačného materiálu	Náklad
1.	Metodická pomôcka pre príslušníkov PZ	100 000
2.	Metodická pomôcka vyšetrovania trestných činov obchodovania s ľuďmi	300
3.	Zborník z rokovania za okrúhlym stolom k problematike boja proti obchodovaniu s ľuďmi	50
4.	Leták určený na pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi – skladačka	100 000
5.	Brožúrka HELP	20 000
6.	Komix „Nikto nie je na predaj“	10 000
7.	Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010 - slovenská verzia	500
8.	Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010 – anglická verzia	200
9.	Plagáty formátu A2	300
10.	Plagáty formátu A4	5 000
11.	DVD duplikáty filmu „Mne sa to nemôže stať“	1 000
12.	Brožúra „Pomoc“	4 500

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava vydala nasledovné propagačné materiály:

- Prevenčnú brožúrku „Ako sa nestratiť vo svete“, obsahujúcu preventívne informácie zostavené pre potreby cieľových skupín, ktorými boli sociálne znevýhodnené skupiny na lokálnej úrovni v počte 8000 kusov,
- DVD s dokumentárnym filmom „Mne sa to nemôže stať“ o obchodovaní s ľuďmi v počte 300 kusov,
- plátenné tašky s potlačou viažucou sa na preventívne aktivity v oblasti obchodovania s ľuďmi,
- pracovné listy – Prevencia obchodovania s ľuďmi - slúžiace ako praktická pomôcka pre realizáciu preventívnych skupinových aktivít, obsahujúca konkrétne aktivity pre lektorov skupín v rámci prevencie v počte 200 kusov,
- komplexnú príručku „Základné informácie o problematike obchodovania s ľuďmi“, ktorá obsahuje informácie o danej problematike vo všetkých oblastiach fenoménu obchodovania s ľuďmi so zreteľom na špecifiká cieľových skupín, pre ktoré sú jednotlivé kapitoly určené. Príručka je určená jednak účastníkom školení vo svojej preventívnej práci alebo aj ďalším odborníkom pracujúcim v oblasti prevencie,
- príručku zaoberajúcu sa problematikou obchodovania s ľuďmi s dôrazom na obeť obchodovania s ľuďmi – migrantov „Identifikácia obetí obchodovania s ľuďmi medzi migrantmi v SR“ ako študijný materiál, ktorý môžu využívať nielen priami účastníci tréningu, ale aj ďalší pracovníci pôsobiaci v azylových zariadeniach a iné skupiny odborníkov, ktorí prichádzajú do kontaktu so žiadateľmi o azyl, resp. azylantmi na Slovensku,
- identifikačnú kartičku, ktorá má pomôcť pri identifikácii obetí obchodovania s ľuďmi inej štátnej príslušnosti, slúžiacu ako pomôcka pre pracovníkov Migračného úradu Ministerstva vnútra SR a úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR.

Výskumné úlohy

V spolupráci s Akadémiou Policajného zboru v Bratislave sa v roku 2010 realizovala vedeckovýskumná úloha „Formy obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce“. Hlavným cieľom výskumu bolo postihnúť realizované formy obchodovania s ľuďmi v Slovenskej republike, ako aj vplyv a dopady vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru na jednotlivé formy obchodovania s ľuďmi. Prostredníctvom vedeckovýskumných metód sa analyzoval aktuálny stav, úroveň a podmienky páchania trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi v Slovenskej republike s cieľom získania chýbajúcich údajov týkajúcich sa iných foriem obchodovania s ľuďmi, než obchodovanie s ľuďmi za účelom sexuálneho zneužívania, kompletizovali sa informácie zamerané na dopytovú stránku trestného činu obchodovania s ľuďmi a skúmala sa úroveň informovanosti verejnosti o možných rizikách obchodovania s ľuďmi.

V roku 2010 Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity podporil výskumný projekt Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, týkajúci sa výskumu typológie obetí obchodovania s ľuďmi so zameraním sa na regióny s vyššou koncentráciou rómskych osídlení a na lokality s vyšším predpokladom výskytu obchodovania s ľuďmi.

Implementácia projektov

Slovenská republika v rokoch 2008 až 2010 participovala na realizácii nasledovných projektov:

- 1) *"Reakcia trestnoprávneho systému na obchodovanie s ľuďmi v SR"* - Spoločný projekt Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Úradu OSN pre drogy a kriminalitu bol realizovaný v rokoch 2007 a 2008. Jeho hlavné aktivity boli zamerané na vyhodnotenie súladu legislatívy SR s Palermským protokolom, na zber základných údajov a identifikáciu hlavných trendov obchodovania s SR a taktiež na existujúce kapacity orgánov činných v trestnom konaní, ako aj na vyhodnotenie Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.
- 2) *"Obchodovanie s ľuďmi: zber dát a riadenie harmonizovaného informačného systému"* - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa podieľalo na realizácii projektu Medzinárodného centra pre rozvoj migračnej politiky (ICMPD) spolu s ministerstvami vnútra Českej republiky, Poľska a Portugalska. Cieľom projektu bolo vytvoriť súbor spoločne akceptovateľných a porovnateľných indikátorov pre zber údajov o obchodovaní s ľuďmi.
- 3) *"Smernice pre zber údajov o obchodovaní s ľuďmi – vnútroštátna implementácia a výmena údajov v partnerskej skupine"* - projekt iniciovalo Rakúske federálne ministerstvo vnútra v spolupráci s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu vo Viedni za finančnej podpory Európskej komisie. Do tohto projektu sa zapojilo aj Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Cieľom projektu je trvalo zintenzívňovať schopnosť členských štátov Európskej únie efektívnejšie bojovať proti obchodovaniu s ľuďmi.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, na základe výzvy na predkladanie návrhov projektov s názvom „Akčné granty“, v rámci programu „Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti 2007-2013“, predložilo Európskej komisii v roku 2010 žiadosť o udelenie grantu s názvom **„Prevencia a rozšírený harmonizovaný systém zberu dát o obchodovaní s ľuďmi“**. Cieľom projektu je vytvoriť systém jednotného a harmonizovaného zberu dát o obchodovaní s ľuďmi, ich následnej analýzy v Slovenskej republike a z dlhodobého hľadiska vytvoriť možnosť pre zdieľanie dát o obchodovaní s ľuďmi na medzinárodnej úrovni.

Medzinárodná spolupráca

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v dňoch 31. marca a 1. apríla 2008 zorganizovalo v Bratislave medzinárodnú konferenciu pod názvom „**Obchodovanie s ľuďmi, výzvy v strednej Európe**“. Konferencia sa uskutočnila pod záštitou podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky a ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky. Na jej príprave Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky spolupracovalo s Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu v Slovenskej republike, s IOM Medzinárodnou organizáciou pre migráciu Bratislava a s Úradom Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu. Okrem zástupcov zo Slovenskej republiky sa jej zúčastnili zástupcovia Českej, Rakúskej, Maďarskej a Poľskej republiky. Hlavnými témami, ktorými sa zúčastnené subjekty na konferencii zaoberali, boli národné modely boja proti obchodovaniu s ľuďmi, vyšetrowanie a trestné stíhanie tohto javu, prevencia a priama pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi a posilnenie medzinárodnej spolupráce na úrovni národných orgánov, medzinárodných inštitúcií a na úrovni tretieho sektora.

2.2 PREVENCIA

Celková socio-ekonomická situácia

Dňa 1. januára 2009 nadobudol účinnosť **zákon** č. 448/2008 Z. z. **o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje poskytovanie sociálnych služieb zameraných na prevenciu vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny a na prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Uvedený zákon definuje, že nepriaznivou sociálnou situáciou je aj ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi. Podľa § 29 tohto zákona sa v zariadení núdzového bývania poskytuje sociálna služba okrem iného aj fyzickej osobe, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi. V prípade, že je potrebné chrániť život alebo zdravie fyzickej osoby, na ktorej je páchané násilie a fyzickej osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, zabezpečuje sa v zariadení núdzového bývania utajenie miesta jej ubytovania a jej anonymita.

Situácia v oblasti nezamestnanosti

Vývoj v oblasti nezamestnanosti na Slovensku v období od 3. štvrt'roka 2008 a počas roka 2009 bol v dôsledku nástupu globálnej ekonomickej krízy charakterizovaný poklesom výroby, znižovaním počtu voľných pracovných miest, hromadným prepúšťaním a následným zvyšovaním počtu uchádzačov o zamestnanie a miery evidovanej nezamestnanosti. Situácia na trhu práce sa v priebehu roka 2010 stabilizovala a prudký medzimesačný nárast počas roka 2009 bol v roku 2010 nahradený vývojom podliehajúcim štandardným sezónnym zmenám. Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v období rokov 2008 až 2010 v členení podľa rodového hľadiska je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

	2008	2009	2010*
	Miera evidovanej nezamestnanosti v %		
ženy	9,09	12,06	13,04
muži	6,49	10,93	12,08
Spolu	7,65	11,44	12,51

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

* priemer za obdobie január až október 2010

Podľa štatistických údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny v SR v období január až október 2010 bolo evidovaných v priemere 381 tisíc uchádzačov o zamestnanie, z toho 47,11 % žien. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v jednotlivých regiónoch Slovenska z rodového hľadiska je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

	2008			2009			2010*		
	Priemerný počet UoZ	z toho počet žien	% podiel žien	Priemerný počet UoZ	z toho počet žien	% podiel žien	Priemerný počet UoZ	z toho počet žien	% podiel žien
BA kraj	7 574	4 083	53,91	13 498	6 365	47,16	16 865	8 061	47,80
TT kraj	13 700	7 590	55,40	23 972	11 868	49,51	28 083	13 952	49,68
TN kraj	14 428	7 775	53,89	28 099	13 104	46,64	33 233	15 496	46,63
NR kraj	26 728	14 785	55,32	41 538	21 205	51,05	46 373	22 944	49,48
ZA kraj	20 010	11 078	55,36	34 511	16 880	48,91	40 048	18 926	47,26
BB kraj	47 579	25 515	53,63	62 319	30 052	48,22	66 948	31 960	47,74
PO kraj	49 932	26 178	52,43	70 949	33 228	46,83	79 003	35 848	45,38
KE kraj	50 482	26 441	52,38	65 357	30 572	46,78	70 848	32 505	45,88
Slovensko	230 433	123 445	53,57	340 243	163 274	47,99	381 401	179 692	47,11

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

* priemer za obdobie január až október 2010

Pretrvávajúcim problémom z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie na trhu práce v Slovenskej republike sú dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie, ktorí sú v zmysle zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) definovaní ako uchádzači o zamestnanie, vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 mesiacov z predchádzajúcich 16 mesiacov. Dlhodobou nezamestnanosťou sú postihnuté najmä regióny Košického kraja a prihraničné okresy Banskobystrického a Prešovského kraja, kde uchádzači o zamestnanie odchádzajú hľadať prácu aj do zahraničia. Prehľad počtu dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie a ich podielu na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie s charakteristickými regionálnymi rozdielmi je uvedený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

	2008		2009		2010*	
	Počet DN UoZ	% podiel na celkovom počte UoZ	Počet DN UoZ	% podiel na celkovom počte UoZ	Počet DN UoZ	% podiel na celkovom počte UoZ
BA kraj	1 449	19,13	1 670	12,37	3 262	19,34
TT kraj	4 684	34,19	4 655	19,42	8 483	30,21
TN kraj	5 100	35,35	5 577	19,85	10 569	31,80
NR kraj	12 380	46,32	12 471	30,02	18 837	40,62
ZA kraj	8 049	40,22	8 846	25,63	14 270	35,63
BB kraj	27 390	57,57	28 490	45,72	36 848	55,04
PO kraj	26 001	52,07	29 111	41,03	40 030	50,67
KE kraj	27 400	54,28	29 153	44,61	37 398	52,79
Slovensko	112 452	48,80	119 972	35,26	169 696	44,49

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

* priemer za obdobie január až október 2010

Faktormi na vznik dlhodobej nezamestnanosti sú nedostatočná kvalifikácia, málo pracovných skúseností, nízke finančné ohodnotenie ponúkaných prác či nezájum o málo platené miesta zo strany uchádzačov o zamestnanie, nezájum o prácu – závislosť na podpore, hodnotová orientácia uchádzačov o zamestnanie, ktorá nekorešponduje s podmienkami ponúkaných voľných pracovných miest. Typickým reprezentantom dlhodobej nezamestnanosti je osoba, ktorá má základné vzdelanie alebo učňovské vzdelanie bez maturity, v poslednom zamestnaní vykonávala pomocné a nekvalifikované práce alebo pracovala pri obsluhu stroja a zariadení, bola prepustená pre nadbytočnosť alebo nebola ešte zamestnaná, je bez práce viac ako 2 roky, je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke, zúčastňuje sa na aktivačných prácach a poberá príspevok na aktivačnú činnosť a patrí do jednej z vekových kategórií (občan starší ako 50 rokov veku alebo vo veku 15 až 24 rokov. Ohrozenou skupinou vo vzťahu k trestnému činu obchodovania s ľuďmi sú práve mladistvé osoby. Prehľad počtu uchádzačov o zamestnanie podľa uvedených vekových kategórií (vrátane mladistvých – t. j. veková kategória od 15 do 18 rokov veku) je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

	2008	2009	2010*
počet UoZ spolu	230 433	340 243	381 401
z toho:			
mladiství 15 až 18 rokov veku	3 082	3 219	3 349
občania vo veku 15 až 24 rokov	36 795	56 538	64 078
občania mladší ako 25 rokov veku, ktorí skončili sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako 2 rokmi a nezískali svoje prvé pravidelne platené zamestnanie	13 431	23 330	27 745
občania starší ako 50 rokov veku	56 873	73 912	84 967

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

* priemer za obdobie január až október 2010

Situácia v oblasti podmienok zamestnania

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky už v minulom období realizovalo zmeny v oblasti služieb zamestnanosti a pomoci v hmotnej núdzi s cieľom rozšírenia podporovaných skupín znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie najmä v oblasti aktívnych opatrení na trhu práce, ktoré sú adresnejšie zacielené na tieto ohrozené skupiny.

Vláda Slovenskej republiky v Programovom vyhlásení na roky 2010 – 2014 priala na „Podporu zvyšovania zamestnanosti“ záväzok odstrániť nedostatky v systéme pomoci v hmotnej núdzi, ktorý je komplikovaný a demotivujúci. Preto pripravuje legislatívne úpravy, ktoré podporia motiváciu nezamestnaných prijať pracovné pozície, a to zavedením kombinácie práce a dávok pre dlhodobo nezamestnaných (medzitrh práce). Zároveň zainteresuje zamestnávateľov na vytváraní nových pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných úľavami na poistnom na sociálne poistenie a zdravotné poistenie a ďalšími opatreniami, ktoré vytvoria motivačné prostredie nielen pre domácich, ale aj pre zahraničných podnikateľov.

V zmysle zákona o službách zamestnanosti podľa § 14 ods. 1 má občan právo na prístup k zamestnaniu bez akýchkoľvek obmedzení v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tzv. antidiskriminačný zákon). V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Pokiaľ ide o zamestnávanie cudzincov na Slovensku, sú podmienky a postup v dostatočnom rozsahu upravené v §§ 21, 22, 23 a 24 zákona o službách zamestnanosti. Podľa tejto úpravy má rovnaké postavenie ako občan SR aj cudzinec, ktorý je účastníkom právnych vzťahov vznikajúcich podľa tohto zákona, ak mu bolo udelené povolenie na zamestnanie a povolenie na prechodný pobyt na účel zamestnania alebo ide o žiadateľa o azyl, ktorému vstup na trh práce umožňuje osobitný predpis.

V oblasti pracovných podmienok sa pripravuje novelizácia čl. 1 Základných zásad Zákonníka práce. Podľa navrhovaného čl. 1 majú fyzické osoby právo na prácu a na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky a na ochranu proti svojvoľnému prepusteniu zo zamestnania v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávných vzťahov osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon). Tieto práva im patria bez akýchkoľvek obmedzení a diskriminácie z dôvodu pohlavia, manželského stavu a rodinného stavu, sexuálnej orientácie, rasy, farby pleti, jazyka, veku, nepriaznivého zdravotného stavu alebo zdravotného postihnutia, genetických vlastností, viery, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia s výnimkou prípadu, ak rozdielne zaobchádzanie je odôvodnené povahou činností vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí prirodzenú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie, za predpokladu, že cieľ je oprávnený a požiadavka primeraná.

Situácia v oblasti vzdelávania

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v spolupráci s lektormi IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu Bratislava uskutočnilo v priebehu rokov 2008 až 2010 **školenia s názvom „Identifikácia obetí obchodovania s ľuďmi“** (Posilnenie kapacít organizácií a odborníkov referenčného systému na zabezpečovanie komplexnej starostlivosti a pomoci obchodovaným osobám). Cieľom týchto školení je budovanie kapacít organizácii zástupcov štátnych i neštátnych subjektov pracujúcich s „ohrozenými skupinami“, zvýšiť odbornosť, schopnosť včasnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi a podporiť šírenie preventívnych informácií o fenoméne obchodovania, ako aj možných spôsoboch pomoci obetiam v rámci Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.

Školení sa zúčastnili rôzne cieľové skupiny, od zástupcov štátnych orgánov až po zástupcov mimovládnych organizácií. Vyškolení boli vyšetrovatelia Policajného zboru, príslušníci operatívnych služieb Policajného zboru, ďalej príslušníci Policajného zboru so zameraním na prácu s komunitami, príslušníci Policajného zboru z odborov komunikácie a prevencie, príslušníci Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, príslušníci Policajného zboru zaradení na oddeleniach hraničnej kontroly a na útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov, zamestnanci Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, pedagógovia stredných odborných škôl Policajného zboru, príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov pôsobiacich v zahraničných misiách, zamestnanci Úradu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, vybraní zamestnanci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, zamestnanci úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, zamestnanci Detského domova pre maloletých bez sprievodu, zamestnanci Detského domova v Topolčanoch, zamestnanci inšpektorátov práce, zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, vybraní pracovníci centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, terénni sociálni pracovníci, príslušníci obecných a mestských polícií, zástupcovia Slovenského krízového centra DOTYK, Asociácie komunitných centier, Slovenská katolícka charita, zástupcovia cirkví

a rehoľné sestry, zástupcovia charitných zariadení, zástupcovia Občianskeho združenia Náruč – Pomoc ohrozeným deťom, zástupcovia občianskeho združenia Slovenské centrum pomoci a ďalší. Vyškolení boli aj vybraní zamestnanci Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky. Pre ich potreby, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vypracovalo metodické usmernenia pre konzulárne úrady Slovenskej republiky v zahraničí. Vyškolených bolo celkom 860 účastníkov.

Realizácia uvedených školení bola finančne krytá v celkovej výške 60 158 Eur z prostriedkov štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súlade s plnením úloh Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010.

V dňoch 20. - 23. októbra 2009 sa v Bratislave konal **seminár „Posilnenie identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi medzi žiadateľmi o azyl v SR“** pre vybraných odborníkov organizovaný IOM Medzinárodnou organizáciou pre migráciu Bratislava, a to v súvislosti s realizáciou komponentu 1 projektu „Posilnenie identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi medzi žiadateľmi o azyl v Slovenskej republike a komplexný systém informovania o Programe asistovaných dobrovoľných návratov so zreteľmi na potreby migrantov“ financovaného Európskym fondom pre utečencov a spolufinancovaného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Seminára sa zúčastnilo 25 pracovníkov prvého kontaktu so žiadateľmi o azyl, ako aj riadiacich pracovníkov jednotlivých útvarov úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Seminára sa zúčastnil aj 1 zamestnanec ústredia, odboru sociálnoprávnej ochrany detí, sociálnej kurately a poradensko-psychologických služieb a 1 zamestnanec Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Slovenská katolícka charita v rámci projektu realizovaného z prostriedkov poskytnutých Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky realizovala **preventívne prednášky a osvetu** s cieľom informovanosti a identifikácie, ktoré boli spojené s rozdávaním preventívnych brožúr, komiksov a čísla na Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. V dňoch 26. – 27. novembra 2009 organizovala Slovenská katolícka charita **seminár „Porozumieť a konať – obchodovanie s ľuďmi“** pre cirkev, konkrétne pre charitných a pastoračných pracovníkov.

V oblasti vzdelávania Ministerstvo zdravotníctva SR zabezpečuje **postgraduálne vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov** prostredníctvom Slovenskej zdravotníckej univerzity cestou systematického vzdelávania zdravotníckych pracovníkov o možnostiach pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. Cieľom realizovaných odborných vzdelávacích aktivít organizovaných pre vybrané skupiny zdravotníckych pracovníkov (lekárov v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo a dermatovenerológia) je zvýšiť úroveň vedomostí pri odhaľovaní možných obetí obchodovania.

Prevenia v rómskych komunitách

V roku 2008 bol z grantového systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky podporený sumou 6638,80 eur **projekt „Rómska misia“**, ktorého cieľom je prispievať k tvorbe hodnotového systému detí a mládeže žijúcich v marginalizovaných rómskych osadách a tým aj k zmene životných podmienok smerom k dôstojnému prežívaniu ľudského života. Kládie si za cieľ aj ochranu mladých ľudí pred všetkými formami násilia, ale tiež znižovanie rizík sociálneho vylúčenia, ako aj posilnenie mechanizmov vedúcich k odstráneniu bariér a posilneniu procesu sociálnej inklúzie v Slovenskej republike. Projekt prebieha ako kultúrna, duchovná a ľudová misia pre najchudobnejších rómskych obyvateľov obce Lomnička.

Na prevenciu obchodovania s ľuďmi sa vo svojej činnosti zamerali najmä mimovládne organizácie:

Kultúrne združenie Rómov Slovenska plnilo úlohy prevencie v rámci projektu „Prevencia obchodovania s ľuďmi v rómskych komunitách“. V rámci uvedeného projektu bol vymedzený základný cieľ: skvalitniť adresnosť a účinnosť prevenčných opatrení a opatrení určených na zvyšovanie povedomia a sociálnych intervencií v problematike obchodovania s ľuďmi v sociálne vylúčených rómskych komunitách na lokálnej úrovni v rámci Banskobystrického kraja. *Špecifické ciele projektu* :

- zvýšenie odbornosti rozšírením poznatkov a vedomostí komunitných a občianskych aktivistov a aktivistiek, komunitných sociálnych pracovníčok/pracovníčok v oblasti obchodovania s ľuďmi,
- zvýšenie úrovne informovanosti cieľových skupín s akcentom na rómske ženy a dievčatá z identifikovaných lokalít v predmetnej téme,
- zefektívnenie viacsektorálnej spolupráce zainteresovaných subjektov, organizácií a jednotlivcov.

Cieľom projektov, ktoré predkladala organizácia **Slovenské krízové centrum DOTYK** v roku 2008, bola najmä vyhľadávacia činnosť zameraná na identifikáciu obetí obchodu s ľuďmi, reintegračný proces uskutočňovaný aj pomocou vzdelávania v spolupráci s Akadémiou vzdelávania Bratislava a poskytovanie priamej pomoci formou zabezpečovania všetkých základných potrieb obetí.

Občianske združenie PRIMA sa zameralo na:

- distribúciu informačných materiálov a kontakt s klientmi v rámci terénneho sociálneho programu (*270 služieb v teréne, čo predstavuje 1080 hodín v teréne, kontakt s 927 klientmi*),
- pomoc pri príprave a zúčastnenie sa semináru IOM v dňoch 23. - 24. 6. 2008
- vedenie seminárov pre Kultúrne združenie Rómov Slovenska „Prevencia obchodovania v rómskych komunitách“ konaných v dňoch 11. a 17. 9. 2008 v Banskej Bystrici v rozsahu 13 hodín.

V roku 2009 **Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity** schválil v rámci svojej grantovej schémy dva projektové návrhy zamerané na prevenciu obchodovania s ľuďmi v rómskych komunitách. V prvom prípade Asociácia komunitných centier prostredníctvom ôsmich vytypovaných komunitných centier z regiónu stredného a východného Slovenska vykonávala preventívne aktivity s cieľom varovať potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi. Ďalším podporeným subjektom bolo občianske združenie Nová cesta, ktoré sa taktiež zameralo na preventívne aktivity v rómskych komunitách na území východného Slovenska.

Prijaté antidiskriminačné opatrenia

Od júla 2004 je v Slovenskej republike účinný tzv. **antidiskriminačný zákon** (zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), predstavujúci všeobecnú zákonnú úpravu dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania a existujúci popri všeobecných ustanoveniach o rovnosti obsiahnutých v Ústave Slovenskej republiky. V priebehu roka 2007 bol antidiskriminačný zákon novelizovaný zákonom č. 326/2007 Z. z. s účinnosťou od 1. 9. 2007, ktorým vláda SR reagovala predovšetkým na dve formálne oznámenia Komisie Európskych spoločností (Komisia) vo veci neúplnej alebo nesprávnej transpozície smernice Rady 2000/43/ES a smernice Rady 2000/78/ES so zámerom dokončiť úplnú transpozíciu týchto dvoch smerníc v zmysle pripomienok Komisie. Zároveň prebiehali práce na príprave ďalšej novely, ktorej primárnym cieľom bolo

transponovať smernicu Rady 2004/113/ES o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám.

Novelou antidiskriminačného zákona, zákonom č. 85/2008 Z. z., došlo k rozšíreniu dôvodov diskriminácie vo všetkých oblastiach vecnej pôsobnosti zákona, teda nielen v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, ale aj v oblasti sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb, ako aj vo vzdelávaní. Na základe platného právneho stavu teda dôvody zákazu diskriminácie platia rovnako pre oblasť pracovnoprávných vzťahov a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vzdelávania (§ 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 antidiskriminačného zákona).

V súvislosti s druhou novelizáciou antidiskriminačného zákona sa zaviedol inštitút tzv. dočasných vyrovnávacích opatrení. Zákon č. 85/2008 tak zaviedol v ustanovení § 8a dočasné vyrovnávacie opatrenia, ktoré môžu byť prijaté, ak existuje preukázateľná nerovnosť. Cieľom opatrení je zníženie alebo odstránenie tejto nerovnosti a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie stanoveného cieľa. Súčasne sa vymedzil okruh subjektov oprávnených takéto opatrenia prijímať, ktorými sú orgány štátnej správy, ako aj predmet dočasných vyrovnávacích opatrení, ktorými sú odstránenie foriem sociálneho a ekonomického znevýhodnenia a znevýhodnenia vyplývajúceho z dôvodu veku a zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi.

Dňa 13. mája 2009 bol uznesením vlády SR č. 357 schválený **Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie a ostatným prejavom intolerancie** na programové obdobie 2009-2011. V súvislosti s problematikou obchodovania s ľuďmi je v predmetnom akčnom pláne zadaná nasledovná úloha „Podporovať preventívne opatrenia v oblasti obchodovania s ľuďmi vo všetkých jeho formách, ako aj opatrenia na ochranu obetí obchodovania s ľuďmi s osobitným zreteľom na sociálne marginalizované skupiny obyvateľstva.“

Mechanizmy bezpečnej a legálnej migrácie

Zastupiteľské úrady Slovenskej republiky v zahraničí poskytujú informácie o legálnom vstupe a pobyte na území Slovenskej republiky prostredníctvom webových stránok jednotlivých úradov, ako aj na hlavnej webovej stránke Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky v časti **„Podmienky vstupu na územie Slovenskej republiky“**. Informácie o podmienkach vstupu a získaní legálneho povolenia na pobyt v zmysle platných zákonov sú na webových stránkach poskytované vo viacerých jazykových mutáciách. Zároveň informácie o pobytoch a vstupe na územie Slovenskej republiky sú poskytované v miestnom jazyku aj na vývesných informačných tabuliach umiestnených v čakárňach jednotlivých konzulárnych oddelení zastupiteľských úradov. Informácie sú taktiež podávané písomne alebo telefonicky na základe individuálnych dopytov cudzincov.

Legálna migrácia je v Slovenskej republike právne regulovaná **zákonom č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“). Do novely uvedeného zákona uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 693/2006, ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. januára 2007, boli primerane transponované ustanovenia smernice Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na pobyt vydaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obetami obchodovania s ľuďmi, alebo ktorým bola poskytnutá pomoc pri nedovolenej migrácii, a ktorí spolupracujú s príslušnými orgánmi. Na základe uvedeného je možné legalizovať pobyt obeti obchodovania s ľuďmi na území Slovenskej republiky, a to udelením **povolenia na tolerovaný pobyt**. Inštitút tolerovaného pobytu je v súlade aj s tzv. lehotou na zotavenie a reflexiu podľa Čl. 13 Dohovoru Rady Európy na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.

Podľa § 43 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov: "Policajný útvar udelí na žiadosť cudzinca podľa ods. 1 písm. e) povolenie na **tolerovaný pobyt** najviac na 90 dní". Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru pritom neskúma bližšie konkrétne pomery obete, ale vždy automaticky udelí obeti, ak má najmenej 18 rokov, maximálnu možnú lehotu tolerovaného pobytu, t. j. 90 dní. Následne, ak sa obeť rozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, policajný útvar jej predíži povolenie na tolerovaný pobyt najmenej o 180 dní, a to aj opakovane, ak trvá dôvod pobytu a prítomnosť obete na území Slovenskej republiky je nevyhnutná na účely trestného konania; policajný útvar však nepredíži povolenie na tolerovaný pobyt, ak sa preukáže, že žiadateľ neprerušil alebo obnovil z vlastnej vôle kontakty s osobami podozrivými zo spáchania trestného činu súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi.

Ďalší druh povolenia na pobyt, ktorý môže byť obeti obchodovania s ľuďmi udelený, je **povolenie na trvalý pobyt**. Prvé povolenie na trvalý pobyt môže obeti obchodovania s ľuďmi s povoleným tolerovaným pobytom udeliť oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru na základe potvrdenia národného koordinátora, že je v záujme Slovenskej republiky udeliť obeti trvalý pobyt v súlade s ustanovením § 35 ods. 1 písm. e) zákona o pobyte cudzincov. Prvé povolenie na trvalý pobyt je možné obeti obchodovania s ľuďmi udeliť aj v zmysle ustanovenia § 40 zákona o pobyte cudzincov (taktiež na základe potvrdenia národného koordinátora). V takom prípade udeľuje povolenie na pobyt cudzincovi Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky aj bez splnenia podmienok ustanovených v zákone o pobyte cudzincov, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Prvé povolenie na trvalý pobyt sa udeľuje na päť rokov, ďalšie povolenie na trvalý pobyt na neobmedzený čas.

Dňa 6. mája 2009 vláda Slovenskej republiky uznesením č. 338 schválila Konceptiu **integrácie cudzincov v Slovenskej republike**, ktorej cieľom bolo stanoviť legislatívne, organizačné, koncepcné a praktické opatrenia, ako aj definovať hlavné ciele a nástroje integračnej politiky Slovenskej republiky na obdobie najbližších troch až piatich rokov. Nástroje integračnej politiky budú mať vplyv na všeobecnú informovanosť migrantov, a tým budú aj pôsobiť ako nástroje boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

2.3 PODPORA A OCHRANA OBETÍ

Identifikácia obetí

Postup pri identifikácii obetí obchodovania s ľuďmi v Slovenskej republike, ako aj pri ich prípadnom zaradení do Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi je upravený v **Národnom referenčnom rámci**. Tento materiál obsahuje štruktúru spolupracujúcich subjektov, prostredníctvom ktorej štátne orgány naplňajú svoje záväzky ohľadne ochrany a presadzovania ľudských práv osôb, ktoré sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi, koordinujúc pritom svoje úsilie v rámci strategického partnerstva s občianskou spoločnosťou. Jeho základným cieľom je zabezpečiť rešpektovanie ľudských práv obetí obchodovania s ľuďmi a poskytovanie účinnej dostupnosti služieb pre ne. Sekundárne môže národný referenčný mechanizmus napomôcť rozvíjaniu národných politík a procedúr týkajúcich sa obetí obchodovania s ľuďmi, akými sú napríklad právna úprava na úseku legalizácie ich pobytu a znovu sa usadenia, ich kompenzácie a poskytovania ochrany.

Identifikovať potenciálnu obeť obchodovania s ľuďmi môže akýkoľvek subjekt pochádzajúci z prostredia štátnych orgánov či mimovládnych organizácií, ako aj zo zahraničia. Inicovať identifikáciu obete obchodovania s ľuďmi môžu teda príslušníci rôznych služieb Policajného zboru, prokuratúry, zamestnanci Migračného úradu, zamestnanci úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, zdravotnícki zamestnanci, zamestnanci Ministerstva školstva SR, terénni sociálni pracovníci, zamestnanci konzulárnych úradov SR v zahraničí, mimovládne a medzinárodné organizácie pôsobiace na Slovensku alebo v zahraničí, ako aj samotná obeť

obchodovania s ľuďmi, resp. jej rodinní príslušníci prostredníctvom Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818. Odhalené potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi, či už na území Slovenskej republiky alebo v zahraničí, sú referované do starostlivosti mimovládnych organizácií alebo do starostlivosti IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu na Slovensku, ktoré iniciujú postup identifikáciu potenciálnych obetí obchodovania s ľuďmi na základe vyššie uvedených podnetov prostredníctvom identifikačného dotazníka, osobného záznamu klienta, ktorý vychádza z definície obchodovania s ľuďmi z tzv. Palermského protokolu.

Starostlivosť o obeť

Rozsah a kvalita služieb poskytovaných vnútroštátnym i nadnárodným obetiam obchodovania s ľuďmi sú stanovené v **Nariadení Ministerstva vnútra SR č. 47/2008 o zabezpečení programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi** upravujúcom fungovanie Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi. Obom kategóriám obetí v zmysle princípu rovnosti a nediskriminácie sú poskytované služby podľa ich individuálnych potrieb na rovnakej úrovni s tým, že starostlivosť o zahraničnú obeť počíta s viacerými opatreniami vo vzťahu k jazykovej bariére, legalizácii pobytu cudzinca a k dobrovoľnému návratu do krajiny pôvodu.

Komplexná starostlivosť je obetiam obchodovania s ľuďmi – občanom Slovenskej republiky i cudzincom poskytovaná počas doby krízovej starostlivosti, resp. doby na zotavenie v trvaní 90 dní. Po uplynutí tejto doby je v prípade rozhodnutia obeť o spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní poskytovaná komplexná starostlivosť počas celej doby trestného konania. Po ukončení trestného konania je podľa potreby starostlivosť poskytovaná počas doby reintegrácie v trvaní 90 dní. V prípade, že sa obeť nerozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, je poskytovaná komplexná starostlivosť obeť, ktorá je občanom Slovenskej republiky počas doby na jej reintegráciu v trvaní 90 dní a obeť obchodovania s ľuďmi – cudzincovi je poskytovaná počas doby jej prípravy na návrat do krajiny pôvodu.

Komplexná starostlivosť o obeť obchodovania s ľuďmi poskytovaná v rámci Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi pre obeť – občana Slovenskej republiky zahŕňa:

- izoláciu z kriminálneho prostredia,
- pomoc pri dobrovoľnom návrate do Slovenskej republiky,
- možnosť anonymného ubytovania, ak o to obeť požiada,
- 90-dňovú dobu krízovej starostlivosti a v prípade, že sa obeť rozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní aj komplexnú starostlivosť počas celej doby trvania trestného konania,
- finančnú podporu, sociálnu pomoc, psychosociálne poradenstvo, psychoterapeutické služby, právne poradenstvo, zdravotnú starostlivosť,
- rekvalifikačné kurzy,
- 90-dňovú dobu reintegrácie,
- možnosť zaradenia do programu ochrany svedka podľa zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka v znení neskorších predpisov a
- možnosť finančného odškodnenia podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z.

Program pre obeť - cudzince okrem vyššie spomenutých služieb zahŕňa legalizáciu pobytu na území Slovenskej republiky, tlmočenie, komplexnú starostlivosť poskytovanú počas doby prípravy obeť na návrat do krajiny pôvodu, ak obeť prejaví záujem o dobrovoľný návrat, ako aj možnosť získania trvalého pobytu.

Štatistický prehľad o obetiach zaradených do Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi		
Počet zaradených obetí	Účel vykorisťovania	Cieľová krajina
r. 2008		
17 (ženy)	Sexuálne vykorisťovanie / Nútená prostitúcia (17)	neevidované
r. 2009		
25 z toho Muži (9) / Ženy (15) / Deti (1)	Nútená práca (7)	Anglicko (11)
	Sexuálne vykorisťovanie / Nútená prostitúcia (16)	Nemecko (5)
	Nútené žobranie (1)	Taliansko (1)
	Nútené žobranie / prostitúcia (1)	Česká republika (2)
		Holandsko / Belgicko (1)
		Dánsko (1)
		Írsko (2)
		Grécko (1)
	SR (1)	
r. 2010		
26 z toho Muži (15) / Ženy (10) / Deti (1)	Nútená práca (15)	Anglicko (17) z toho 2 identifikované na tranzite vo Francúzsku
	Sexuálne vykorisťovanie / Nútená prostitúcia (9)	Nemecko (4)
	Nútené žobranie (2)	Taliansko (2)
		Česká republika (1)
		Holandsko (1)
	Dánsko (1)	

Rozpočet na zabezpečenie komplexnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi je stanovený na jednotlivé roky v zmysle uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 251 z 23. apríla 2008, ktorým bol prijatý Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Počet a zloženie mimovládnych organizácií zabezpečujúcich v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi sa každoročne mení na základe úspešnosti projektov predložených mimovládnyimi organizáciami v rámci verejnej výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie vyššie uvedeného programu.

Zoznam mimovládnych organizácií, ktoré v rokoch 2008 – 2010 získali dotáciu zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi			
	2008	2009	2010
1.	IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava 66.388,- €	IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava 66.600,- €	IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava 75.000,- €

2.	Slovenské krízové centrum DOTYK 82.985,- €	Slovenské krízové centrum DOTYK 50.000,- €	Slovenské krízové centrum DOTYK 60.000,- €
3.	Slovenská katolícka charita 4.979,- €	Slovenská katolícka charita 50.000,- €	Slovenská katolícka charita 44.000,- €
4.	Občianske združenie Prima 8.298,- €	Občianske združenie Prima 6.700,- €	Občianske združenie Prima 12.500,- €
5.	Kultúrne Združenie Rómov Slovenska 7.303,- €	OZ Náruč – Pomoc ohrozeným deťom 8.700,- €	OZ Náruč – Pomoc ohrozeným deťom 8.700,- €
6.	_____	Asociácia komunitných centier 18.000,- €	Asociácia komunitných centier 15.000,-
7.	_____	_____	Slovenské centrum pomoci 5.000,- €
	169.953,- €	200.000,- €	220.200,- €

Dobrovoľné návraty obetí

Obete obchodovania s ľuďmi majú možnosť vrátiť sa do krajiny pôvodu, resp. inej tretej krajiny formou dobrovoľného návratu. Možnosť dobrovoľného návratu obetí korešponduje s čl. 16 ods. 5 Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

Obet' obchodovania s ľuďmi sa môže kedykoľvek počas tolerovaného pobytu, resp. po uplynutí platnosti povolenia na tolerovaný pobyt, dobrovoľne rozhodnúť, že sa chce dobrovoľne vrátiť do svojej krajiny pôvodu alebo posledného bydliska alebo inej tretej krajiny, ktorá ho prijme. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky uzatvorilo zmluvu s IOM Medzinárodnou organizáciou pre migráciu Bratislava na zabezpečenie asistovaných dobrovoľných návratov neúspešných žiadateľov o azyl a nelegálnych migrantov do krajiny pôvodu, ktorá umožňuje aj realizáciu dobrovoľného návratu obete obchodovania s ľuďmi do krajiny pôvodu. Dobrovoľný návrat realizuje IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava s náležitým ohľadom na práva, bezpečnosť a dôstojnosť obete obchodovania s ľuďmi. Pri repatriácii a navrátení obetí obchodovania s ľuďmi postupuje IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Bratislava podľa medzinárodne štandardizovaných postupov, ktoré sú záväzné pre všetky misie IOM. Vo vnútroštátnom práve Slovenskej republiky je repatriácia a navrátenie obetí obchodovania s ľuďmi upravené v zmysle Dobrovoľných návratov podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov.

2.4 VYŠETROVANIE A SÚDNE STÍHANIE TRESTNÉHO ČINU OBCHODOVANIA S ĽUĎMI

Právna úprava trestného činu obchodovania s ľuďmi

Obchodovanie s ľuďmi je považované za porušenie ľudských práv a táto skutočnosť je do trestnoprávnej roviny premietnutá predovšetkým v ustanovení § 179 Trestného zákona. Trestný čin obchodovania s ľuďmi je systematicky zaradený v osobitnej časti Trestného zákona do druhej hlavy, čo sú trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti, jej prvého oddielu, ktorý má názov trestné činy proti slobode. Dôvodom poskytovania ochrany obetiam je práve zásah proti ľudskej slobode. Ide aj o porušovanie ľudských práv na základe toho, že Slovenská republika je viazaná medzinárodnými dohovormi o ochrane ľudských práv a slobôd (napr. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dohovor

o potlačovaní obchodu s ľuďmi a zneužívania iných na prostitúciu atď.), keďže k nim Slovenská republika pristúpila.

Právna úprava trestného činu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 Trestného zákona vychádza z definície obchodovania s ľuďmi obsiahnutej v Protokole o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, ktorý je jedným z troch dodatkových protokolov k Dohovoru Organizácie Spojených národov o nadnárodnom organizovanom zločine. Pri obchodovaní s ľuďmi je potrebné preukázať tri prvky, ktoré musia byť naplnené súčasne, a to konanie, prostriedky a účel. Cieľom páchatel'a je vykorisťovať ľuď pri využití rôznych prostriedkov, akým je napríklad podvodné konanie, lešť, obmedzovanie osobnej slobody, násilie, hrozba násilia a súčasne je potrebné preukázať konanie, v ktorom spočíva obchodovanie s ľuďmi a ktorým je: zlákanie, preprava, prechovávanie, odovzdanie alebo prevzatie iného za účelom vykorisťovania. Samotné vykorisťovanie môže spočívať v nútenej prostitúcii alebo iných formách sexuálneho vykorisťovania vrátane pornografie, v nútenej práci či nútenej službe, otroctve alebo praktikách podobných otroctvu, nevoľníctve, odoberaní orgánov, tkanív či bunky alebo iných formách vykorisťovania.

Trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 2 Trestného zákona osobitne postihuje vykorisťovanie osôb ako obetí mladších ako 18 rokov, pri ktorých sa nevyžaduje preukázanie použitia niektorého z prostriedkov. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť aj na ustanovenie § 179 ods. 3 písm. b), ktoré upravuje použitie prísnejšej trestnej sadzby, ak je obeťou „dieťa.“ Uvedené ustanovenie výslovne neobsahuje pojem „dieťa“, ale pojem „chránenej osoby“, ktorý zahŕňa podľa ustanovenia § 139 ods. 1 písm. a). Pre posúdenie otázky u obetí mladších ako 18 rokov, či daný skutok má byť postihovaný podľa § 179 ods. 2 alebo § 179 ods. 3 písm. b) bude kľúčové, či daný čin bol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby (§ 139 ods. 2 TZ).

Inštitucionálne zabezpečenie vyšetrovania a trestného stíhania trestného činu obchodovania s ľuďmi

V rámci Policajného zboru je gestorom problematiky obchodovania s ľuďmi odbor obchodovania s ľuďmi úradu boja proti organizovanej kriminalite prezídia Policajného zboru (ďalej len odbor). Odbor samostatne na celoštátnej úrovni vykonáva operatívno-pátraciu činnosť, získava poznatky a podieľa sa na operatívnom odhaľovaní a objasňovaní trestnej činnosti kupliarstva, obchodovania s deťmi, obchodovania s ľuďmi, výroby detskej pornografie, páchanej najmä organizovanou formou a s medzinárodným prvkom. Zabezpečuje a koordinuje spoluprácu s partnerskými zahraničnými službami pri riešení medzinárodnej organizovanej trestnej činnosti spojenej s obchodovaním s ľuďmi a udržiava vzťahy s ústrednými orgánmi štátnej správy a mimovládnyimi organizáciami.

Na regionálnej úrovni sa na vyšetrovanie trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi špecializujú vyšetrovatelia, ktorí sú služobne zaradení na odboroch kriminálnej polície okresných riaditeľstiev Policajného zboru, ktorí boli preškolení z problematiky obchodovania s ľuďmi. Školenia sa zúčastnilo celkovo 63 vyšetrovateľov Policajného zboru. Možno konštatovať, že na každom krajskom a okresnom riaditeľstve Policajného zboru je zaradený vyšetrovateľ, ktorý je špecializovaný na problematiku obchodovania s ľuďmi. V prípade, že vznikne podnet na začatie vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi, je pridelený vyšetrovateľovi, ktorý je špecializovaný na túto problematiku. V prípade, že na útvare Policajného zboru sa nenachádza v danom čase vyšetrovateľ zaoberajúci sa touto problematikou, je podnet pridelený vyšetrovateľovi, ktorý sa zaoberá obdobnou trestnou činnosťou, ako je napríklad kupliarstvo, týranie blízkej osoby a zverenej osoby a podobne.

V rámci prokuratúry nie je vyčlenená samostatná zložka, ktorej prokurátori by boli činní len v oblasti obchodovania s ľuďmi. Uvedenou problematikou sa však zaoberajú na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky prokurátori oddelenia násilnej a všeobecnej kriminality, ktoré podlieha trestnému odboru, taktiež prokurátori odboru všeobecnej kriminality Úradu špeciálnej prokuratúry a prokurátori medzinárodného odboru v oblasti realizácie dožiadaní o právnu pomoc a extradíciu. V prípade vyšetrovania vo viacerých štátoch prokuratúra koordinuje procesné úkony prostredníctvom národného člena v Eurojuste. Prokuratúra má špecialistov pre trestné činy mladistvých a trestné činy spáchané na deťoch, v rámci toho aj pre obchodovanie s deťmi.

Samotný dozor nad zachovávaním zákonnosti v konkrétnych trestných veciach vykonávajú miestne príslušné okresné prokuratúry a krajské prokuratúry a v prípade obchodovania s ľuďmi páchaného zločineckými skupinami Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR.

Vyšetrovanie a trestné stíhanie trestného činu obchodovania s ľuďmi

V slovenskom práve posudzujeme obeť v oblasti obchodovania s ľuďmi ako poškodeného v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku. Z hľadiska trestnoprávneho nie sú zákonom ani iným právnym predpisom stanovené osobitné kritériá pre priznanie postavenia obete obchodovania s ľuďmi, ale tieto sú posudzované podľa všeobecných kritérií, platných aj pre iné trestné činy, avšak pri obchodovaní s ľuďmi sa prihliada na skutkovú podstatu predmetných trestných činov.

Slovenská republika v plnom rozsahu transponovala Rámcové rozhodnutie Rady 2006/960/SVV z 18. decembra 2006 o zjednodušení výmeny informácií a spravodajských informácií medzi orgánmi členských štátov Európskej únie činnými v trestnom konaní, konkrétne v rámci zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších zmien a doplnení, a to v ustanovení § 69da. V súlade s uvedeným ustanovením môže Policajný zbor poskytnúť informácie aj spontánne, ak je predpoklad, že poskytnutím informácie alebo osobného údaja sa pomôže pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej činnosti, zisťovaní páchatel'a trestného činu a vyšetrovaní trestného činu, pre ktorý možno vydať európsky zatýkací rozkaz na základe jeho zaradenia do niektorej z kategórií podľa osobitného zákona (zákon o Európskom zatýkacom rozkaze).

V prípadoch informovania žiadajúcej strany k prípadom obchodovania s ľuďmi, či už za účelom pracovného alebo sexuálneho vykorisťovania sa osvedčila výmena informácií prostredníctvom Národnej ústredne Europol, Národnej ústredne Interpol Bratislava, Národnej ústredne SIRENE, švédskej iniciatívy, prostredníctvom slovenských policajných pridelenčov pôsobiacich v iných členských krajinách, ako aj výmena informácií prostredníctvom styčných dôstojníkov iných členských štátov.

Základnou orientáciou Policajného zboru vo vzťahu k zahraničiu je prehlbovanie spolupráce so susednými krajinami (na bilaterálnej úrovni i koordinovane v rámci skupiny V4) a s členskými krajinami Európskej únie. Rozvíjané sú aj kontakty s krajinami s vyspelými policajnými organizáciami a, samozrejme aj s policajnými organizáciami krajín, odkiaľ by mohla byť ohrozená vnútorná bezpečnosť a verejný poriadok Slovenskej republiky. Aspekty policajnej spolupráce vrátane spolupráce v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorá je páchaná organizovanou formou a s medzinárodným prvkom, má Slovenská republika zmluvne upravené v bilaterálnych a multilaterálnych zmluvách.

Existencia mechanizmu podávania a riešenia sťažností

Tak obvinený, ako aj poškodený, majú právo v priebehu vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi nazerať do spisov (§ 69 Trestného poriadku). Toto právo je možné

obmedziť zo závažných dôvodov, pričom dôvodnosť odmietnutia preskúmania prokurátor. Obvinený aj poškodený majú aj právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania požiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup vyšetrovateľa, najmä aby boli odstránené prierahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní (§ 210 Trestného poriadku). V priebehu vyšetrovania majú právo žiadať prokurátora o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa (§ 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov). Po skončení vyšetrovania majú právo preštudovať spis a podávať návrhy na doplnenie vyšetrovania (§ 208 Trestného poriadku). Poškodený má v priebehu trestného konania právo podať sťažnosť do výroku o náhrade škody, a to voči rozhodnutiam vyšetrovateľa a prokurátora počas vyšetrovania a po podaní obžaloby voči rozhodnutiam súdov.

Existencia plánov alebo fondov na odškodnenie obetí

Zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi predstavuje špecifický nástroj na odškodňovanie obetí trestných činov, ktorých znakom je ujma na zdraví. Uvedeným zákonom bola uskutočnená transpozícia smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti s cieľom možnosti podania žiadosti aj v druhom členskom štáte, než v štáte trvalého bydliska žiadateľa. Pokiaľ však obchodovanie s ľuďmi nemalo za následok spôsobenie ujmy podľa § 2 citovaného zákona, ale ujma (škoda) vznikla, tak zostáva len adhézne konanie podľa Trestného poriadku, prípadne náhrada škody v civilnom procese.

3. STRATEGICKÉ CIELE A KONKRÉTNE CIELE

3.1. PODPORNÝ RÁMEC

3.1.1 Koordinačné štruktúry

Strategický cieľ

Rozsah fenoménu obchodovania s ľuďmi si vyžaduje reakciu a protioopatrenia na komplexnej a systematickej úrovni, čo predpokladá zapojenie širokej škály subjektov štátneho, súkromného i tretieho sektora a ich účinnú koordináciu.

Konkrétne ciele:

- a) Riešenie aktuálnych problémov podľa konkrétnych potrieb v expertnej skupine a v pracovných (tematických) skupinách zriadených v rámci expertnej skupiny.

Ukazovateľ:

Prijaté opatrenia na riešenie koncepčných a aktuálnych otázok prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

- b) Koordinácia v oblasti postupu zainteresovaných subjektov do prípadov obchodovania s ľuďmi v prípade maloletej osoby a osoby cudzinca.

Ukazovatele:

Počet prípadov obchodovania s ľuďmi v prípade maloletých obetí obchodovania a cudzincov, v ktorých bolo operatívne riešené poskytovanie starostlivosti.

- c) Uskutočňovanie záväzných mechanizmov spolupráce medzi štátnymi orgánmi a neštátnymi organizáciami pri zabezpečení pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, pri vyšetrovaní, ako aj trestnom stíhaní trestného činu obchodovania s ľuďmi.

Ukazovateľ:

Dodržiavanie písomne zadaného mechanizmu starostlivosti o obeť obchodovania s ľuďmi vrátane definovania úloh jednotlivých subjektov národného referenčného rámca.

- d) Zabezpečenie medzinárodnej spolupráce.

Ukazovateľ:

Efektívna výmena skúseností a posilnenie opatrení v prevencii a boji proti obchodovaniu s ľuďmi na medzinárodnej úrovni.

3.1.2 Legislatívny rámec

Strategický cieľ

Keďže obchodovanie s ľuďmi často presahuje hranice štátov, je nevyhnutné v záujme poskytovania čo najlepšej starostlivosti obetiam obchodovania s ľuďmi a úspešnosti trestného stíhania páchatel'ov zabezpečiť súlad vnútroštátneho práva s medzinárodnými štandardmi v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

Konkrétne ciele:

- a) Preskúmanie potreby prijatia komplexnej právnej normy, upravujúcej boj proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane definície pojmu obeť obchodovania s ľuďmi v súlade s definíciou uvedenou v Dohovore Rady Európy na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.
- b) Vyhodnotenie implementácie ustanovení Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a v závislosti od výsledku prijať vhodné legislatívne a operatívne opatrenia na zabezpečenie riadnej implementácie.
- c) Aktualizovanie a novelizovanie existujúcich právnych noriem, ak si to vyžaduje vzniknutá situácia na poli boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- d) Novelizovanie legislatívnej normy upravujúcej Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi, ako aj predpisy súvisiace s realizáciou tohto programu v súlade s aktuálnym stavom vývoja riešenia problematiky boja proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom zefektívnenia programu.
- e) Preskúmanie súčasnej trestnoprávnej úpravy v súvislosti s vymedzením skutkových podstát trestných činov obchodovania s ľuďmi a súvisiacimi trestnými činmi, konkrétne § 179 Obchodovanie s ľuďmi, § 180 a 181 Obchodovanie s deťmi a § 367 Kupliarstvo¹⁾.
- f) Preskúmanie praktickej aplikácie príslušných ustanovení Trestného poriadku, týkajúcich sa riadneho uplatnenia procesných práv poškodeného v trestných konaniach pre trestné činy obchodovania s ľuďmi.
- g) Prispôsobenie a novelizovanie existujúcich právnych noriem upravujúcich odškodňovanie obetí obchodovania s ľuďmi a program ochrany svedka, či vydávanie podozrivých osôb a vzájomnú právnu pomoc, ak si to vyžaduje vzniknutá situácia na poli boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- h) Vykonanie analýzy situácie v oblasti prostitúcie a s ňou súvisiaceho dopytu po sexuálnych službách a vypracovanie koncepčného materiálu s návrhmi riešení.

Ukazovateľ:

Existencia právnej úpravy zodpovedajúcej aktuálnym trendom vývoja problematiky boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

3.1.3 Koordinovaná práca s informáciami a výskum

Strategický cieľ

Všetky súvisiace informácie a údaje musia byť dostupné a prístupné všetkým zainteresovaným subjektom v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi a súčasne musí byť zabezpečená ich pravidelná výmena medzi jednotlivými subjektmi s cieľom dosiahnutia optimalizácie národného programu. Výskumy budú vykonávať špecializované výskumné

¹⁾ Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť SGI: Výskumná správa vypracovaná v rámci spoločného projektu Ministerstva vnútra SR a Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) "Reakcia trestno-právneho systému na obchodovanie s ľuďmi v SR": "Je potrebné upozorniť, že podľa Protokolu OSN a Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, osoba mladšia ako 18 rokov nemôže byť obeťou trestného činu kupliarstva. Vždy je v takýchto prípadoch naplnená minimálne skutková podstata trestného činu obchodovania s ľuďmi (osobami mladšími ako 18 rokov). Paragraf 367 nového Trestného zákona preto nie je v súlade s ustanoveniami vyššie uvedených medzinárodných dokumentov, záväzných pre SR. Ďalej s ohľadom na zafinovanie trestného činu obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi podľa Protokolu OSN, sa javí právna úprava v novom Trestnom zákone ako duplicitná. Z ustanovení nového Trestného zákona nevyplýva jasná predvídateľnosť trestného stíhania za trestné činy obchodovania s ľuďmi. Tieto trestné činy sú jednak osobitne označené ako OSL alebo sú tiež súčasťou ďalších trestných činov."; s.7.

inštitúcie spolu s nezávislými expertmi vrátane mimovládnych organizácií s cieľom kvalitnej revízie národného programu realizovanej národným koordinátorom.

Konkrétne ciele:

- a) Realizácia výskumov zameraných na chýbajúce údaje, týkajúce sa foriem obchodovania s ľuďmi: výskumy zamerané na obchodovanie s ľuďmi za účelom nútenej práce, núteného žobrania vzhľadom na súčasný trend zvyšovania tejto formy obchodovania s ľuďmi, výskumy zamerané na dopytovú stránku trestného činu obchodovania s ľuďmi a na informovanosť verejnosti o možných rizikách.
- b) Zjednotenie metodiky zberu a vyhodnocovania štatistických údajov príslušných štátnych orgánov týkajúcich sa trestného stíhania obchodovania s ľuďmi.

Ukazovatele:

Vytvorená databáza chýbajúcich údajov týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi na Slovensku.

Jednotná evidencia prípadov obchodovania s ľuďmi.

3.1.4 Zabezpečenie finančných zdrojov a rozpočet

Strategický cieľ

Z dôvodu zabezpečenia udržateľnosti a účinnej koordinácie všetkých subjektov zapojených do boja proti obchodovaniu s ľuďmi v rámci implementácie národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi je dôležité podporiť jednotlivé úlohy dostatočným finančným, personálnym a technickým zabezpečením.

Konkrétne ciele:

- a) Vytvorenie nástrojov financovania aktivít súvisiacich s plnením úloh národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- b) Vytvoriť a nastaviť nový systém poskytovania financií prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na realizáciu Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.
- c) Získavanie nových zdrojov a možností financovania, uchádzanie sa o udelenie dotácií alebo grantov z rôznych, aj zahraničných zdrojov.
- d) Koordinácia grantových schém poskytovaných jednotlivými orgánmi štátnej správy na oblasť prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- e) Zaradenie problematiky obchodovania s ľuďmi do relevantných grantových schém v SR, najmä Európskeho sociálneho fondu.

Ukazovatele:

Existencia dlhodobej realizácie národného programu. Ročný podiel zdrojov potrebných na implementáciu národného programu.

Analytický prehľad projektov riešiacich problematiku obchodovania s ľuďmi.

Prehľad prerozdelenia verejných prostriedkov na realizáciu projektov zameraných na oblasť prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

Funkčný systém prehlbovania kvalifikácie pracovníkov v oblasti sociálnej inklúzie.

3.1.5 Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia

Strategický cieľ

Zmyslom monitorovania a hodnotenia plnenia úloh vyplývajúcich z národného programu je overenie efektívnosti a preverenie, či plánované ciele boli skutočne dosiahnuté.

Závery vyplývajúce z výsledkov monitorovania a hodnotenia slúžia ako podnety a odporúčania pre revíziu národného programu.

Strategickým cieľom v tejto oblasti je teda zavádzanie účinných a adresných mechanizmov národného programu na strategickej a operatívnej úrovni a jeho prispôbovanie novým požiadavkám v meniacich sa podmienkach.

Konkrétne ciele:

- a) Systematické zhromažďovanie a analýza všetkých súvisiacich informácií a údajov na operatívnej a strategickej úrovni subjektmi zodpovednými za plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- b) Zabezpečenie pravidelného, spravidla ročného hodnotenia plnenia úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- c) Monitoring vykonávania Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.

Ukazovatele:

Existencia aktuálneho prehľadu o stave plnenia úloh jednotlivými zodpovednými subjektmi.

Existencia podkladov pre aktualizáciu národného programu.

Existencia mechanizmu kontroly nad prostriedkami štátneho rozpočtu určenými na priamu pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi.

3.2. PREVENCIA

3.2.1 Informovanosť verejnosti

Strategický cieľ

Cieľom je znížiť riziko stať sa obeťou obchodovania s ľuďmi, najmä v najzraniteľnejších skupinách obyvateľstva zvýšením informovanosti populácie o existencii problému obchodovania s ľuďmi, ako aj prijatím podporných sociálno-ekonomických opatrení.

Konkrétne ciele:

- a) Vypracovanie plánu preventívnych aktivít so zameraním sa na zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike obchodovania s ľuďmi.
- b) Uskutočniť propagačnú kampaň prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov o existencii problému obchodovania s ľuďmi vo všetkých jeho formách, so zameraním najmä na nútenú prácu, ako aj o rizikách predurčujúcich potenciálnu obeť obchodovania s ľuďmi.
- c) Realizácia propagačnej kampane zameranej na zvýšenie informovanosti cudzích štátnych príslušníkov, resp. osôb bez štátnej príslušnosti nachádzajúcich sa na

území Slovenskej republiky o ich právach, predovšetkým v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi.

- d) Zabezpečenie kontinuity prevádzky Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.
- e) Zvýšenie informovanosti o obchodovaní s ľuďmi na strane dopytu, ako aj u potenciálnych páchatel'ov.
- f) Informovanie špecifických skupín obyvateľstva, ktoré sú najviac ohrozené rizikom obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.
- g) Usporiadať ročne podujatie o obchodovaní s ľuďmi, zamerané na zvýšenie záujmu verejnosti o problematiku pri príležitosti dňa obchodovania s ľuďmi 18.10.

Ukazovatele:

Počet osôb nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky, schopných identifikovať obchodovanie s ľuďmi vrátane jeho jednotlivých foriem, rozpoznať riziká spojené s prácou v zahraničí a referovať na Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Podiel populácie uvedomujúcej si následky využívania služieb obetí obchodovania s ľuďmi, a to nielen v sexuálnom priemysle, ako aj následky páchania trestného činu obchodovania s ľuďmi.

Zvýšenie odolnosti zraniteľných skupín obyvateľstva voči obchodovaniu s ľuďmi.

Počet uskutočnených kontaktov na Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

3.2.2 Vzdelávanie

Strategický cieľ

Cieľom je zvýšiť schopnosť odborných zástupcov štátnych i neštátnych subjektov, samosprávy a mimovládnych organizácií identifikovať obeť jednotlivých foriem obchodovania s ľuďmi a referovať ich do systému pomoci.

Konkrétne ciele:

- a) Zvýšenie odbornosti zástupcov štátnych i neštátnych subjektov pracujúcich s „ohrozenými“ skupinami ohľadne obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.
- b) Zvýšenie informovanosti špecifických profesijných kategórií občanov – príslušníkov Policajného zboru a ozbrojených síl, ktorí sú vyslaní do zahraničia na výkon služby v mierových misiách.
- c) Zvýšenie odbornosti pri rozpoznávaní a identifikácii obetí obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.

Ukazovatele:

Počet realizovaných vzdelávacích aktivít na zvýšenie odbornosti uvedených cieľových skupín.

Počet príslušníkov/zamestnancov vybraných orgánov štátnej správy, samosprávy a mimovládnych organizácií schopných identifikovať obeť jednotlivých foriem obchodovania s ľuďmi.

Počet obetí obchodovania s ľuďmi referovaných do systému pomoci.

Príručka k problematike obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.

3.2.3 Minimalizácia rizík

Strategický cieľ

Cieľom je minimalizovať sociálno-ekonomické riziká u ohrozených skupín obyvateľstva. Musia byť prijaté opatrenia na zníženie zraniteľnosti v dôsledku obchodovania s ľuďmi a opakovaného obchodovania s ľuďmi a na zvýšenie možností výberu profesijného vzdelávania a otvorenosti prístupu na trh práce rizikových skupín a jednotlivcov s ohľadom na socioekonomické faktory, diskriminačné praktiky a rovnosť pohlaví.

Konkrétne ciele:

- a) Pokračovanie a posilnenie existujúcich antidiskriminačných opatrení, zameraných na ochranu pred diskrimináciou, rasizmom, xenofóbiou, antisemitizmom a ostatnými prejavmi intolerancie vrátane alternatívnych foriem ochranných mechanizmov s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva.
- b) Posilnenie existujúcich sociálno-ekonomických opatrení vo vzťahu k rizikovým skupinám obyvateľstva voči obchodovaniu s ľuďmi na základe výstupov výskumu o profile obetí obchodovania s ľuďmi.

Ukazovateľ:

Súbor opatrení na zníženie zraniteľnosti rizikových skupín obyvateľstva voči obchodovaniu s ľuďmi.

3.2.4 Administratívne kontrolné nástroje

Strategický cieľ

Cieľom je odradiť pred potenciálnym obchodovaním s ľuďmi a zmapovať aktuálnu situáciu v oblasti obchodovania s ľuďmi na trhu práce v súvislosti s obchádzaním, resp. nerešpektovaním administratívnych opatrení. Súčasťou administratívnych kontrolných nástrojov musia byť rozsiahle vynútiteľné opatrenia implementované v spolupráci s príslušnými orgánmi štátnej správy.

Konkrétne ciele:

- a) Zvýšenie identifikácie obetí a páchatel'ov na štátnej hranici a v útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov.
- b) Zabezpečenie regulácie a monitorovania všetkých podnikateľských sfér, ktoré môžu byť dotknuté obchodovaním s ľuďmi.
- c) Overovanie dôveryhodnosti pracovných agentúr, ktoré ponúkajú prácu v zahraničí.

Ukazovatele:

Existencia systému udeľovania licencií a regulácií výkonu činnosti pre svadobné, cestovné a eskortné agentúry a agentúry sprostredkovávajúce zamestnanie.

Počet víz odmietnutých z dôvodu podozrenia na obchodovanie s ľuďmi.

Počet obetí obchodovania s ľuďmi identifikovaných na štátnej hranici, počet zachytených falošných dokumentov a počet pašerákov zatknutých na hranici.

Mechanizmus monitorovania pracovných agentúr ponúkajúcich prácu v zahraničí.

3.3. PODPORA A OCHRANA OBETÍ

Vychádzajúc z medzinárodných záväzkov má Slovenská republika povinnosť vybudovať komplexný systém na ochranu a pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi, postavený na princípoch dodržiavania ľudských práv a ďalej musí zabezpečovať, aby všetky obeť obchodovania s ľuďmi mali prístup k adekvátnym zdrojom umožňujúcim využívať právne prostriedky a spravodlivé zaobchádzanie, ochranu a podporu, bezpečnosť vrátane majetku, odškodnenia, obnovenia práv a legalizácie pobytu.

3.3.1 Identifikácia obetí

Strategický cieľ

Zabezpečenie základných ľudských práv a dôstojnosti obetí obchodovania s ľuďmi je podmienené ich včasnou identifikáciou. Identifikácia všetkých obetí obchodovania s ľuďmi je predbežnou podmienkou ich označenia za obeť. Z tohto dôvodu je potrebné zabezpečiť včasnú identifikáciu všetkých obetí obchodovania s ľuďmi v krajine. Opatrenia musia brať do úvahy aj skutočnosť, že obeť obchodovania s ľuďmi majú často problémy týkajúce sa uvedomenia si situácie, v ktorej sa nachádzajú.

Konkrétne ciele:

- a) Zabezpečenie jednotnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi vytvorením prostriedkov na identifikáciu vrátane otvoreného zoznamu ukazovateľov.
- b) Posilniť identifikáciu zahraničných obetí na Slovensku.
- c) Zlepšenie schopnosti vlastnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi.

Ukazovatele:

Existencia základných postupov a kritérií pre identifikáciu všetkých rôznych typov obetí obchodovania s ľuďmi.

Počet obetí obchodovania s ľuďmi identifikovaných rôznymi zúčastnenými subjektmi.

Počet autoidentifikovaných obetí obchodovania s ľuďmi.

3.3.2 Doba na zotavenie

Strategický cieľ

Obetiam musí byť poskytnuté obdobie na zotavenie, ktoré im umožní zotaviť a stabilizovať sa, taktiež na zabezpečenie legalizácie pobytu na území Slovenskej republiky. Obdobie na zotavenie a povolenie na pobyt musia byť udelené osobám bez ohľadu na ich ochotu spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Konkrétny cieľ:

Upevnenie stanovených pravidiel pre poskytovanie doby na zotavenie obetiam obchodovania s ľuďmi – cudzincom.

Ukazovateľ:

Počet zahraničných obetí obchodovania s ľuďmi, ktorým bola poskytnutá doba na zotavenie.

3.3.3 Komplexná starostlivosť o obeť

Strategický cieľ

Cieľom je zabezpečiť sociálnu podporu, pomoc a ochranu všetkým obetiam obchodovania s ľuďmi počas celej doby starostlivosti o ne, teda jednak počas doby krízovej starostlivosti, resp. doby na zotavenie a taktiež počas ďalšieho trvania programu, do ktorého sa zaraďujú obeť identifikované zodpovednými inštitúciami a organizáciami ako obeť obchodovania s ľuďmi. Všetky služby musia byť poskytované na dobrovoľnom a dôvernom základe, nediskriminujúcim a neposudzujúcim spôsobom a v súlade so základnými princípmi odvodenými od medzinárodných štandardov v oblasti ľudských práv.

Konkrétne ciele:

- a) Poskytovanie komplexnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi – občanom SR a cudzincom.
- b) Zabezpečenie komplexnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, ktoré sa nachádzajú vo výkone trestu odňatia slobody.
- c) Zabezpečenie informovanosti obetí obchodovania s ľuďmi o svojich právach.
- d) Sledovanie zabezpečenia odborných metód na pomoc deťom, ktoré boli obeťami obchodovania s ľuďmi.
- e) Skvalitňovanie výkonu zabezpečenia starostlivosti o maloleté obeť obchodovania s ľuďmi.

Ukazovatele:

Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktorým bola poskytnutá komplexná starostlivosť na základe vypracovaného individuálneho plánu pomoci a plánu reintegrácie vrátane individuálnych bezpečnostných plánov.

Metodická pomôcka k identifikácii a starostlivosti o detské obeť obchodovania s ľuďmi.

Mechanizmus monitorovania zabezpečenia starostlivosti o maloleté obeť obchodovania s ľuďmi.

Informačný materiál o právach obetí obchodovania s ľuďmi.

3.3.4 Ochrana obeť – svedka

Strategický cieľ

V záujme úspešného stíhania páchatel'ov trestného činu obchodovania s ľuďmi musí byť vytvorený špeciálny ochranný systém pre všetky svedčiacie obeť, ktoré sú pripravené podať žalobu voči páchatel'om alebo asistovať pri trestnom konaní. Z tohto dôvodu je potrebné zabezpečiť špeciálnu ochranu obetí, ktoré sú pripravené podať trestné oznámenie na páchatel'ov alebo asistovať pri trestnom konaní.

Konkrétny cieľ:

Implementácia špeciálneho systému na ochranu svedkov pre obeť obchodovania s ľuďmi, ktoré sa rozhodnú predstúpiť ako svedkovia pred, počas a po súdnom konaní.

Ukazovatele:

Existencia špeciálneho systému na ochranu svedkov – obetí obchodovania s ľuďmi.

Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré spadajú pod systém ochrany svedkov.

Počet účastníkov workshopu k Programu ochrany svedka.

3.3.5 Reintegrácia obete do spoločnosti a návrat do krajiny pôvodu

Strategický cieľ

Slovenská republika podporuje integráciu a zapojenie všetkých obetí obchodovania s ľuďmi do spoločnosti, ako aj dobrovoľný návrat obetí – cudzincov do krajín pôvodu. Cieľom je teda minimalizovať riziko, že sa obeť obchodovania s ľuďmi opätovne stanú obeťami, resp. aby sa nestali z dôvodu svojho špecifického statusu páchatelmi trestných činov v dôsledku vylúčenia zo spoločnosti a prípadnej stigmatizácie.

Konkrétne ciele:

- a) Zabezpečenie kontinuity reintegračných programov pre obeť obchodovania s ľuďmi.
- b) Zabezpečenie dobrovoľných návratov obetí obchodovania s ľuďmi s ohľadom na ich individuálne potreby.

Ukazovatele:

Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré sa stali obeťami opakovane.

Existencia individuálnych plánov reintegrácie pre obeť zamerané na možnosti ich rekvalifikácie a následné zaradenie na trh práce.

Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré sa zamestnali do jedného roka po reintegrácii.

Počet obetí, ktoré sa dobrovoľne vrátili do krajiny pôvodu.

3.4. TRESTNÉ STÍHANIE

V záujme úspešného boja proti obchodovaniu s ľuďmi je nevyhnutné dôkladne vyšetriť trestné činy súvisiace s obchodovaním s ľuďmi a trestne stíhať osoby podieľajúce sa na páchaní trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi, pri súčasnom rešpektovaní noriem medzinárodného práva. Cieľom je na jednej strane potrestať páchatelov a na strane druhej rešpektovať a obnoviť ľudské práva a potreby obetí obchodovania s ľuďmi, vrátane ich prístupu k odškodneniu.

3.4.1 Vyšetrovanie

Strategický cieľ

Zámerom je skvalitniť proces odhaľovania a vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi s cieľom potrestať páchatel'a a dosiahnuť nápravu pre obeť. Za tým účelom je potrebné personálne a technicky posilniť kapacity vyšetrovateľov Policajného zboru a príslušníkov služby kriminálnej polície.

Konkrétne ciele:

- a) Prehľadovanie znalostí v oblasti postupov, metód a foriem odhaľovania a vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi aj so zameraním na ekonomickú stránku spáchaného zločinu a taktiež na pracovný trh.
- b) Efektívna spolupráca medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a ďalšími bezpečnostnými zložkami.

Ukazovatele:

Počet vyšetrovateľov Policajného zboru a príslušníkov služby kriminálnej polície špecializovaných na odhaľovanie a vyšetrovanie trestného činu obchodovania s ľuďmi.

Počet vyriešených prípadov, pri ktorých boli využité spoločné postupy orgánov činných v trestnom konaní, ostatných bezpečnostných zložiek a kontrolných inštitúcií pôsobiacich na trhu práce.

Memorandum o porozumení vo veci operatívnej výmeny informácií.

3.4.2 Medzinárodná spolupráca orgánov činných v trestnom konaní

Strategický cieľ

Zvýšiť úspešnosť trestného stíhania páchatel'ov aj prostredníctvom prehĺbenia spolupráce s inými štátmi a medzinárodnými inštitúciami v oblasti vzájomnej výmeny informácií a vybavovania dožiadaní.

Konkrétne ciele:

- a) Zabezpečenie implementácie súvisiacich právnych nástrojov pre spoločné vyšetrovanie za policajnej a justičnej spolupráce iných krajín, vrátane spolupráce s inštitúciami ako sú EUROPOL, INTERPOL, EUROJUST.
- b) Spolupráca orgánov činných v trestnom konaní a súdov s príslušnými orgánmi v iných krajinách.
- c) Iniciovanie aktivít zameraných na výmenu informácií, postupov a skúseností z praxe s cieľom zvýšiť efektívnosť spolupráce policajných zložiek štátov EÚ pri zamedzení obchodovania s ľuďmi

Ukazovatele:

Počet spoločných vyšetrovaní s orgánmi iných krajín.

Počet trestných vecí týkajúcich sa dožiadania o právnu pomoc a extradíciu.

Existencia spoločných vyšetrovacích tímov.

Podiel jazykovo pripravených pracovníkov orgánov činných v trestnom konaní a súdov na komunikáciu s orgánmi iných krajín.

Existencia medzinárodných pracovných skupín spolupracujúcich v rámci odhaľovania obchodovania s ľuďmi.

3.4.3 Trestné konanie

Strategický cieľ

Zvýšiť úspešnosť postihu páchatel'ov trestných činov obchodovania s ľuďmi.

Konkrétne ciele:

- a) Zvýšenie citlivosti počas súdneho konania v prípadoch obchodovania s ľuďmi.
- b) Zvýšiť efektívnosť trestného stíhania trestného činu obchodovania s ľuďmi.

Ukazovatele:

Počet právoplatne odsúdených páchatel'ov za trestný čin obchodovania s ľuďmi.

Minimalizácie prietáhov v trestnom konaní v prípadoch obchodovania s ľuďmi.

Existencia siete orgánov činných v trestnom konaní a súdov s vymedzenou kompetenciou pre prípady obchodovania s ľuďmi.

3.4.4 Odškodnenie obetí

Strategický cieľ

Obet' trestného činu obchodovania s ľuďmi má nárok na právnu náhradu a odškodnenie za fyzickú ujmu, porušenie základných práv a straty spôsobené duševným utrpením. Cieľom je teda zabezpečiť odškodnenie obetí obchodovania s ľuďmi.

Konkrétny cieľ:

Vytvoriť podmienky pre odškodňovanie obetí obchodovania s ľuďmi.

Ukazovateľ:

Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktorým bolo poskytnuté odškodnenie.

3.4.5 Komunikácia orgánov činných v trestnom konaní a súdov s obeťami

Strategický cieľ

Zabezpečiť primerané a nediskriminačné zaobchádzanie s obeťami zo strany všetkých účastníkov trestného konania, vynaložiť maximálne úsilie na minimalizáciu negatívnych dopadov trestného konania na obeť a zabrániť sekundárnej viktimizácii obeť.

Konkrétne ciele:

- a) Zabezpečenie dostatočnej informovanosti obeť obchodovania s ľuďmi o priebehu trestného konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní.
- b) Zabezpečenie zrozumiteľnosti pri úradnej komunikácii s obeťou obchodovania s ľuďmi.
- c) V rámci trestného konania dodržiavanie antidiskriminačného prístupu a prístupu postaveného na ľudských právach zo strany subjektov, ktoré prichádzajú do kontaktu s obeťami obchodovania s ľuďmi.

Ukazovateľ:

Operatívne riešenia prípadov a reagovanie na aktuálne vzniknuté prípady, resp. problémy

Počet obeť, ktoré nahlásili diskriminačné zaobchádzanie alebo porušenie ich ľudských práv.

3.4.6 Protikorupčné opatrenia

Konkrétny cieľ:

Eliminovať možnosti korupčného konania zamestnancov štátnej správy v súvislosti s trestnou činnosťou obchodovania s ľuďmi.

Ukazovateľ:

Návrh eliminácie možností korupčného konania.

B. NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN BOJA PROTI OBCHODOVANIU S ĽUĎMI NA ROKY 2011 - 2014

STRATEGICKÝ CIEĽ	KONKRÉTNY CIEĽ	AKTIVITY	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	TERMÍN PLNENIA	FINANČNÉ ZDROJE	UKAZOVATELE
OBLASŤ						
1. PODPORNÝ RÁMEC						
1.1. KOORDINAČNÉ ŠTRUKTÚRY						
	a) Riešenie aktuálnych problémov podľa konkrétnych potrieb v expertnej skupine a v pracovných (tematických) skupinách zriadených v rámci expertnej skupiny.	<p>1. Aktualizovať zloženie expertnej skupiny a multidisciplinárnych pracovných skupín.</p> <p>2. Na základe analýz, výskumov a vývoja situácie v oblasti obchodovania s ľuďmi hľadať riešenia v oblasti prevencie, podpory a ochrany obetí, legislatívy, trestného stíhania.</p> <p>3. Predložiť expertnej skupine a národnému koordinátorovi pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi návrhy riešení aktuálnych problémov na schválenie a zabezpečenie ich</p>	<p>G: MV SR</p> <p>G: MV SR S: MPSVaR SR, MZV SR, MH SR, MF SR, MS SR, MZ SR, MŠVVaŠ SR, MK SR, GP SR, ÚV SR, ZMOS, MVO</p> <p>G: MV SR S: MPSVaR SR, MZ SR, MŠVVaŠ SR, MS SR, GP SR, ÚV SR, ZMOS, IOM, MVO</p>	<p>priebežne</p> <p>priebežne</p> <p>priebežne</p>		<p>Aktuálne zastúpenie jednotlivých rezortov v expertnej skupiny a multidisciplinárnych pracovných skupinách.</p> <p>Počet stretnutí expertnej skupiny a pracovných skupín operatívne riešiacich a reagujúcich na aktuálne vzniknuté problémy.</p> <p>Počet predložených návrhov na riešenie aktuálnych problémov.</p>

	realizácie.				
b) Koordinácia v oblasti postupu zainteresovaných subjektov do prípadov obchodovania s ľuďmi v prípade maloletej osoby a osoby cudzinca.	1. Vypracovať návrh na postup všetkých zainteresovaných subjektov v prípadoch poskytovania pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, s osobitným zameraním sa na špecifiká postupu v prípade obetí obchodovania s ľuďmi cudzincov, ako aj v prípade maloletých obetí obchodovania s ľuďmi v súlade so smernicami UNICEF na ochranu detských obetí obchodovania.	G: MV SR S: MPSVaR SR, MZ SR, MZV SR, MS SR, GP SR, ÚV SR, IOM, MVO	30.09.2011		Počet zapojených subjektov do vypracovania spoločného postupu na operatívne riešenie prípadov a aktuálne vzniknutých problémov.
	2. Publikovať a distribuovať metodickú pomôcku uvedenú v bode 1.	G: MV SR S: MPSVaR SR, MZ SR, MZV SR, MS SR, GP SR, ÚV SR, IOM, MVO	31. 12. 2011	500,- €	Metodická pomôcka postupu poskytovania pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi so zameraním sa na špecifiká postupu pri jednotlivých kategóriách obetí.
	3. Závazne implementovať a dodržiavať postup podľa metodickéj pomôcky uvedenej v bode 1.		Priebežne		
	4. Monitorovať dodržiavanie postupu podľa metodickéj		Priebežne		Dodržiavanie práv obetí obchodovania s ľuďmi občanov SR, cudzincov a detských obetí

	pomôcky uvedenej v bode 1.				obchodovania s ľuďmi.
c) Vytvorenie záväzných mechanizmov zabezpečujúcich spoluprácu medzi štátnymi orgánmi a neštátnymi organizáciami pri pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, pri vyšetrení, ako aj trestnom stíhaní trestného činu obchodovania s ľuďmi.	<p>1. Uskutočňovať každoročne výber mimovládnych organizácií poskytujúcich pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi prostredníctvom výberového konania.</p> <p>2. Uzatvoriť zmluvy o poskytovaní pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi medzi štátnym a neštátnym sektorom.</p>	<p>G: MV SR</p> <p>G: MV SR</p>	<p>15.12.2011 15.12.2012 15.12.2013 15.12.2014</p> <p>2012 2013 2014</p>		<p>Existencia mechanizmu zabezpečenia starostlivosti o obeť obchodovania s ľuďmi.</p> <p>Zmluvy o poskytnutí prostriedkov zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.</p>
d) Zabezpečenie medzinárodnej spolupráce.	<p>1. Sledovať vývoj medzinárodných štandardov v boji proti obchodovaniu s ľuďmi</p> <p>2. Aktívne sa zúčastňovať na konferenciách organizovaných k problematike boja proti obchodovaniu s ľuďmi v zahraničí.</p>	<p>G: MZV SR, MV SR</p> <p>S: MPSVaR SR, MS SR,</p> <p>G: MV SR,</p> <p>S: podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny, MS SR, MPSVaR SR, MSVvaŠ SR, MZ SR, MZV SR, GP SR</p>	<p>Priebežne</p> <p>Priebežne</p>	<p>2 000,- € 2 000,- € 2 000,- € 1 800,- €</p>	<p>Počet reakcií na vývoj v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi na medzinárodnej úrovni (UNDOC, UNHCR, Rada OSN pre ľudské práva, Rada Európy,...)</p> <p>Výmena skúseností na medzinárodnej úrovni.</p>

	<p>3. Realizovať národné a medzinárodné konferencie a workshopy.</p> <p>4. Spolupráca so skupinou GRETA pri Rade Európy, národnými spravodajcami pri EK a spolupráca s EUCPN.</p> <p>5. Zapájanie sa do nadnárodných referenčných mechanizmov.</p>	<p>G: MV SR, MPSVaR SR S: MZV SR, MVO, IOM</p> <p>G: MV SR S: MPSVaR SR, MZV SR, MS SR, GP SR, ÚV SR, MVO, IOM</p> <p>G: MV SR S: MPSVaR SR, MZV SR, MS SR, GP SR, ÚV SR, MVO, IOM</p>	<p>2012 2013 2014</p> <p>Priebežne</p> <p>Priebežne</p>	<p>8 000,- € 3 000,- € 6 200,- €</p>	<p>Výmena skúseností na medzinárodnej úrovni.</p> <p>Výmena skúseností na medzinárodnej úrovni.</p> <p>Vytvorenie nadnárodnej siete kooperujúcich organizácií pri zabezpečení pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.</p>
1.2. LEGISLATÍVNY RÁMEC					
<p>a) Preskúmanie potreby prijatia komplexnej právnej normy upravujúcej boj proti obchodovaniu s ľuďmi, vrátane definície pojmu obeť obchodovania s ľuďmi v súlade s definíciou uvedenou v Dohovore Rady Európy na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.</p>	<p>1. Vytvoriť pracovnú skupinu na prehodnotenie možnosti prijatia komplexnej právnej normy upravujúcej boj proti obchodovaniu s ľuďmi.</p> <p>2. Vypracovanie analýzy súčasného právneho stavu boja proti obchodovaniu s ľuďmi a možnosti prijatia komplexnej</p>	<p>G: MV SR S: MS SR, GP SR, MPSVaR SR, MŠVvaŠ SR, MZ SR, MZV SR, ÚV SR, IOM, MVO</p> <p>G: MV SR S: MS SR, GP SR, MPSVaR SR, MŠVvaŠ SR, MZ SR, MZV SR, ÚV</p>	<p>30. 9. 2011</p> <p>29. 2. 2012</p>		<p>Pracovná skupina na prehodnotenie možnosti prijatia komplexnej právnej normy boja proti obchodovaniu s ľuďmi.</p> <p>Analýza aktuálneho stavu právnej úpravy boja proti obchodovaniu s ľuďmi so zhodnotením potreby prijatia jednotnej právnej normy upravujúcej boj</p>

	<p>právnej normy v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi.</p> <p>3. Na základe odporúčaní pracovnej skupiny uvedenej v bode 1 v prípade potreby vypracovať legislatívny návrh a predložiť ho na rokovanie vlády SR.</p>	<p>SR, IOM, MVO</p> <p>G: MV SR</p> <p>S: MS SR, GP SR, MPSVaR SR, MŠVvaŠ SR, MZ SR, MZV SR, ÚV SR, IOM, MVO</p>	30. 9. 2012		<p>proti obchodovaniu s ľuďmi.</p> <p>Predloženie legislatívneho návrhu v prípade odporúčania pracovnej skupiny uvedenej v bode 1.</p>
b) Vyhodnotenie implementácie ustanovení Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a v závislosti od výsledku prijať vhodné legislatívne a operatívne opatrenia k zabezpečeniu riadnej implementácie.	Pokračovať v implementácii ustanovení Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi.	<p>G: MS SR, MV SR</p> <p>S: MPSVaR SR, MZV SR, GP SR, MŠVvaŠ SR</p>	Priebežne		Dôsledná aplikácia ustanovení Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi v praxi.
c) Aktualizovanie a novelizovanie existujúcich právnych noriem, ak si to vyžaduje vzniknutá situácia na poli boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	Prispôsobovanie existujúcich právnych predpisov meniacim sa podmienkam v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi v Slovenskej republike a taktiež medzinárodnej právnej úprave.	G: MS SR, MV SR	Priebežne		Pružná a aktuálna legislatíva
d) Novelizovanie legislatívnej normy upravujúcej Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi, ako aj predpisy súvisiace s realizáciou tohto programu v súlade s aktuálnym stavom vývoja riešenia	Novelizovať príslušný interný právny predpis upravujúci Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi, ako aj	G: MV SR	priebežne		Legislatíva zosúladená s aktuálnym stavom vývoja.

<p>problematiky boja proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom zefektívnenia programu.</p>	<p>predpisy s ním súvisiace.</p>				
<p>e) Preskúmanie súčasnej trestnoprávnej úpravy v súvislosti s vymedzením skutkových podstát trestných činov obchodovania s ľuďmi a súvisiacimi trestnými činmi, konkrétne § 179 Obchodovanie s ľuďmi, § 180 a 181 Obchodovanie s deťmi a § 367 Kupliarstvo.</p>	<p>1. Určenie súladu predmetných trestných činov so záväzkami SR vyplývajúcimi z aplikovateľných medzinárodných zmlúv a príslušnej legislatívy EÚ a Rady Európy.</p> <p>2. Určenie vzájomnej kompatibility skutkových podstát predmetných trestných činov.</p> <p>3. V závislosti od výsledku skúmania podanie návrhu na vhodné legislatívne opatrenia za účelom odstránenia identifikovaných nedostatkov.</p>	<p>G: MS SR S: GP SR, MV SR</p>	<p>31.12.2011</p>		<p>Zmena paragrafového znenia trestných činov obchodovania s ľuďmi a kupliarstva.</p>
<p>f) Preskúmanie praktickej aplikácie príslušných ustanovení trestného poriadku týkajúcich sa riadneho uplatnenia procesných práv poškodeného v trestných konaniach pre trestné činy obchodovania s ľuďmi.</p>	<p>V závislosti od výsledku skúmania podať návrh vhodného opatrenia legislatívneho a nelegislatívneho návrhu za účelom odstránenia identifikovaných</p>	<p>G: MS SR S: GP SR, MV SR, MZ SR, IOM, MVO</p>	<p>31.12.2011</p>		

	nedostatkov.				
g) Prispôsobenie a novelizovanie existujúcich právnych noriem upravujúcich odškodňovanie obetí obchodovania s ľuďmi a program ochrany svedka.	Úprava právnych predpisov vzhľadom na meniace sa podmienky v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi v Slovenskej republike, ako i vzhľadom na medzinárodnú právnu úpravu.	G: MV SR, MS SR	31.12.2012		Aktualizované právne dokumenty vzťahujúce sa na odškodnenie obetí obchodovania s ľuďmi a upravujúce podmienky programu ochrany svedka
h) Vykonanie analýzy situácie v oblasti a s ňou súvisiaceho dopytu po sexuálnych službách a vypracovanie koncepčného materiálu s návrhmi riešení.	1. Uskutočniť výskum zameraný na analýzu situácie v oblasti prostitúcie v SR, vrátane dopytovej stránky.	G: MV SR S: ÚV SR, IOM, MVO	30. 4. 2012	4 000,- €	Analýzy východiskovej situácie
	2. Vypracovať koncepčný materiál týkajúci sa prostitúcie v SR s návrhmi riešení, ktorý bude predložený na rokovanie vlády SR.	G: MV SR S: MS SR, GP SR, ÚV SR, IOM, MVO	31.10.2012		Existencia koncepčného materiálu týkajúceho sa prostitúcie schváleného vládou SR.
1.3. KOORDINOVANÁ PRÁCA S INFORMÁCIAMI A VÝSKUM					
a) Realizácia výskumov zameraných na chýbajúce údaje týkajúce sa foriem obchodovania s ľuďmi: výskumy zamerané na obchodovanie s ľuďmi za účelom nútenej práce, núteného žobrania vzhľadom na súčasný trend zvyšovania tejto formy obchodovania s ľuďmi, výskumy	1. Vybrať výskumné inštitúty na uskutočnenie jednotlivých výskumných úloh.	G: MV SR	31.12.2011		Existencia zmlúv uzatvorených medzi MV SR a výskumnými inštitútmi o uskutočnení výskumných úloh.
	2. Uzatvoriť zmluvy o zadaní výskumných	G: MV SR	31.12.2011		Realizácia výskumov týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi za

<p>zamerané na dopytovú stránku trestného činu obchodovania s ľuďmi a na informovanosť verejnosti o možných rizikách.</p>	<p>úloh a o ich financovaní s jednotlivými výskumnými inštitútmi.</p> <p>3. Vypracovať a publikovať správy z vykonaných výskumov vybranými výskumnými inštitútmi.</p>	<p>G: MV SR</p>	<p>30.6.2013</p>	<p>4 500,-</p>	<p>účelom nútenej práce, núteného žobrania, dopytovej stránky obchodovania s ľuďmi a o informovanosti verejnosti.</p> <p>Existencia správ z jednotlivých výskumných úloh, vrátane odporúčaní na prijatie potrebných opatrení.</p>
<p>b) Zjednotenie metodiky štatistických údajov príslušných štátnych orgánov týkajúcich sa trestného stíhania obchodovania s ľuďmi.</p>	<p>1. Vytvorenie pracovnej skupiny s cieľom preskúmania možností prepojenia evidenčno-štatistických systémov polície, prokuratúry a justície.</p> <p>2. Vypracovanie analýzy aktuálneho stavu a podmienok prepojenia štatistických systémov dotknutých subjektov s návrhmi riešení, vrátane finančného zabezpečenia.</p> <p>3. Zjednotenie štatistických systémov polície, prokuratúry a justície.</p>	<p>G: MV SR S: MS SR, GP SR</p> <p>G: MS SR S: MV SR, GP SR</p> <p>G: MV SR, MS SR, GP SR</p>	<p>30.6.2011</p> <p>30.11.2011</p> <p>30.11.2012</p>		<p>Jednotný evidenčno-štatistický systém trestného stíhania obchodovania s ľuďmi.</p>

1.4. ZABEZPEČENIE FINANČNÝCH ZDROJOV A ROZPOČET						
a) Vytvorenie nástrojov financovania aktivít súvisiacich s plnením úloh národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	1. V rámci príslušnej rozpočtovej kapitoly ústredných orgánov štátnej správy vyčleniť finančné prostriedky na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	G: MV SR	2011 2012 2013 2014			Existencia dlhodobej realizácie Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
	2. Prostredníctvom rozpočtovej kapitoly poskytovať finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu MVO podieľajúcim sa na Programe podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR	2011 2012 2013 2014	218 000,- € 218 000,- € 218 000,- € 218 000,- €		Počet zapojených MVO do realizácie Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.
	3. Prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva vytvárať podmienky na podporu kultúrnych aktivít smerujúcich k posilneniu ochranných mechanizmov	G: MV SR	2012 2013 2014	Každoročne je vyčlenených pre celý dotačný program Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva cca 300 000 eur, avšak skutočné množstvo		Posilňovanie politiky nediskriminácie a predchádzanie všetkým formám násilia. (predmetná problematika bude akcentovaná v rámci - Výzvy MK SR k žiadosti o podporu z dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva

	spoločnosti voči všetkým prejavom násilia a diskriminácie a tiež k podpore tolerantného a solidárneho prostredia voči obetiam násilia.			finančných prostriedkov sa dopredu nedá vyčíslit', nakoľko závisí od podaných projektov a ich schválenia komisiou.	(www.culture.gov.sk).
b) Vytvoriť a nastaviť nový systém poskytovania financií prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na realizáciu Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.	Nastaviť pružnejší systém prerozdelenia finančných prostriedkov, a to formou verejného obstarávania na dodávateľa konkrétnych služieb.	G: MV SR	31.9.2011		Kontinuita poskytovania starostlivosti obetiam obchodovania ľuďmi v rámci Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.
c) Získavanie nových zdrojov a možnosti financovania, uchádzanie sa o udelenie dotácií alebo grantov z rôznych, aj zahraničných zdrojov.	Zapájať sa do výziev na predkladanie žiadostí o udelenie grantov na realizáciu projektov v oblasti obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR, MZV SR, MZ SR, ÚV SR, ZMOS, MVO, IOM S: MŠVVaŠ SR	Priebežne		Čerpanie finančných prostriedkov z iných zdrojov ako zo štátneho rozpočtu na projekty v oblasti obchodovania s ľuďmi.
d) Koordinácia grantových schém poskytovaných jednotlivými orgánmi štátnej správy na oblasť prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	1. Vypracovať súhrnný prehľad o jednotlivých grantových schémach ústredných orgánov štátnej správy týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi. 2. Zabezpečiť vzájomnú	G: MV SR S: MŠVVaŠ SR, ÚV SR, MK SR G: MV SR, MPSVaR SR,	Priebežne Priebežne		Transparentné a efektívne prerozdelenie verejných prostriedkov na realizáciu projektov v oblasti prevencie a boja

	informovanosť ústredných orgánov štátnej správy o udelených grantoch na projekty v oblasti prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	MŠV a Š SR, ÚV SR, MK SR				proti obchodovaniu s ľuďmi.
e) Zaradenie problematiky obchodovania s ľuďmi do relevantných grantových schém v SR, najmä Európskeho sociálneho fondu.	1. Realizácia Národného projektu „Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu“, opatrenie 3.2 OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF)	G: MPSVaR SR	2010-2011	4 114,72,- €		Funkčný systém prehľbovania kvalifikácie pracovníkov v oblasti sociálnej inklúzie zo špecializovanej štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy (sociálno-právna ochrana, sociálna kuratela).
	2. Realizácia Národného projektu „Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu“, opatrenie 2.1 OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF)	G: MPSVaR SR	2010-2011	40 798,83,- €		Funkčný systém prehľbovania kvalifikácie pracovníkov v oblasti sociálnej inklúzie zo špecializovanej štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy (sociálno-právna ochrana, sociálna kuratela).

	<p>3. Realizácia Národného projektu „Podpora prevencie a eliminácie násilia v oblasti koordinácie a výkonu služieb krízových intervenčných centier okrem BA, opatrenie 2.1 OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF)</p> <p>4. Vyhlásenie výzvy na dopytovo-orientované projekty v OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF) pre opatrenie 2.1 Podpora zvyšovania dostupnosti a efektivity služieb starostlivosti (sociálnych služieb a opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately), ktoré zlepšujú prístup ohrozených a marginalizovaných skupín populácie na trh práce a do spoločnosti.</p> <p>5. Vyhlásenie výzvy na Lokálne</p>	<p>G: MPSVaR SR</p> <p>G: MPSVaR SR, Fond sociálneho rozvoja ako SORO</p> <p>G: MPSVaR SR, Fond sociálneho</p>	<p>2011-2012</p> <p>2011-2012</p> <p>2010 2011 2012</p>	<p>3490 799,- €</p> <p>8 037 000,- €</p> <p>243 414,- €</p>	<p>Zriadenie Koordinačno-metodickej jednotky pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách, vzdelávacie aktivity zamerané na problematiku násilia páchaného na ženách, podpora výkonu poradensko-intervenčných centier.</p> <p>Celkový počet osôb zapojených do podporených projektov, podiel klientov, ktorým sú poskytované sociálne služby a opatrenia sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v prirodzenom rodinnom prostredí a ambulantnou formou na celkovom počte klientov, počet príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít využívajúcich sociálne služby.</p> <p>Počet nových používateľov alebo</p>
--	--	--	---	---	--

	stratégie komplexného prístupu v rámci OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF) pre opatrenie 2.1 „Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity.	rozvoja ako SORO			inovovaných služieb – obyvatelia MRK, počet osôb, ktorým sú projektom poskytnuté služby starostlivosti, počet osídlení MRK, v ktorých boli realizované aktivity komunitného charakteru.
1.5. MONITOROVANIE, HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA					
a) Systematické zhromažďovanie a analýza všetkých súvisiacich informácií a údajov na operatívnej a strategickej úrovni subjektmi zodpovednými za plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	Uskutočňovať priebežné vyhodnocovanie jednotlivých úloh Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi príslušnými gestormi.	G: MV SR S: MPSVaR SR, MZV SR, MS SR, MZ SR, MŠVvaŠ SR, MK SR, GP SR, ÚV SR, IOM, ZMOS, MVO	Priebežne		Aktuálny prehľad o stave plnenia úloh jednotlivými zodpovednými subjektmi.
b) Zabezpečenie pravidelného, spravidla ročného hodnotenia plnenia úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi.	Uskutočňovať každoročné vyhodnocovanie jednotlivých úloh Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi	G: MV SR S: MPSVaR SR, MZV SR, MS SR, MZ SR, MŠVvaŠ SR, MK SR, GP SR, ÚV SR,	2011 2012 2013 2014		Existencia podkladov pre aktualizáciu národného programu.

	príslušným gestorom.	ZMOS, IOM. MVO			
d) Monitoring vykonávania Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.	1. Poveriť vybranú osobu vykonávaním dohľadu nad realizáciou Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi. 2. Raz ročne predkladať správy o stave plnenia Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi národnému koordinátorovi.	G: MV SR S: MPSVaR SR G: MV SR S: MPSVaR SR, IOM, MV SR	30. 6. 2011 2011 2012 2013 2014	každoročne 2 000,- €	Existencia systému monitorovania kvality a efektívnosti zabezpečenia starostlivosti obeť obchodovania s ľuďmi. Správy o stave plnenia Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi.
2. PREVENCIA					
2.1. INFORMOVANOSŤ VEREJNOSTI					
a) Vypracovanie plánu preventívnych aktivít so zameraním sa na zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike obchodovania s ľuďmi.	Vytvoriť harmonogram realizácie propagačných kampaní, vrátane vydávania propagačných materiálov.	G: MV SR S: MPSVaR SR, MŠVvaŠ SR, ÚV SR, IOM, MV SR	30. 8. 2011		Existencia podrobného harmonogramu realizácie propagačných kampaní.
b) Uskutočniť propagačnú kampaň prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov o existencii problému obchodovania s ľuďmi vo všetkých jeho formách, so	1. Uskutočniť kampaň s celonárodnou pôsobnosťou zameranú na širokú verejnosť (televízny šot, internet,	G: MV SR S: MPSVaR SR, MZ SR, MŠVvaŠ SR, IOM, MVO	2011 2012 2013 2014	5 000,- € 7 500,- € 9 500,- € 11 500,- €	Propagačná kampaň s celoslovenskou pôsobnosťou zameraná na širokú verejnosť

<p>zameraním najmä na nútenú prácu, ako aj o rizikách predurčujúcich potenciálnu obeť obchodovania s ľuďmi.</p>	<p>printové médiá, billboardy, rozhovory v rozhlase)</p> <p>2. Vydávať propagačné materiály (zborníky, metodické pomôcky, brožúry, letáky)</p> <p>3. Propagácia úspešných prípadov stíhania obchodovania s ľuďmi v médiách.</p>	<p>G: MV SR, MPSVaR SR, MZ SR, MŠVvaŠ SR, IOM, MVO</p> <p>G: MV SR</p>	<p>2011 2012 2013 2014</p> <p>Priebežne</p>	<p>2 500,- € 2 500,- € 3 500,- € 3 500,- €</p>	<p>Počet osôb zasiahnutých kampaňou.</p> <p>Počet volaní na Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.</p> <p>Propagačné materiály o obchodovaní s ľuďmi zamerané na rôzne cieľové kategórie subjektov.</p>
<p>c) Realizácia propagačnej kampane zameranej na zvýšenie informovanosti cudzích štátnych príslušníkov, resp. osôb bez štátnej príslušnosti nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky o ich právach, predovšetkým v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi.</p>	<p>Uskutočniť mediálnu kampaň o právach cudzincov v Slovenskej republike najmä v súvislosti s ich postavením ako obeťami obchodovania s ľuďmi.</p>	<p>G: MV SR</p> <p>S: MPSVaR SR, MŠVvaŠ SR, MZV SR, ÚV SR, IOM, MVO</p>	<p>2012 2014</p>	<p>3 500,- € 4 500,- €</p>	<p>Počet mediálnych výstupov/kampaní zameraných na informovanosť cudzincov o ich právach v súvislosti s ich postavením ako obeťami obchodovania s ľuďmi.</p>
<p>d) Zabezpečenie kontinuity prevádzky Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.</p>	<p>1. Na základe potrieb v oblasti obchodovania s ľuďmi prehodnotiť a následne predĺžiť prevádzkovú dobu Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.</p> <p>2. Rozšírenie jej pôsobnosti na možnosť volaní z Európskej únie.</p>	<p>G: MV SR, IOM IOM</p>	<p>30.6.2012</p>	<p>100,- €</p>	<p>Širší časový horizont prevádzky Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.</p> <p>Dosažiteľnosť Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi v rámci krajín EÚ.</p>

e) Zvýšenie informovanosti o obchodovaní s ľuďmi na strane dopytu, ako aj u potencionálnych páchatel'ov.	Uskutočniť kampane zamerané na dopytovú stránku obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR S: MPSVaR SR, MŠVWaŠ SR, ÚV SR, IOM, MVO	2012 2013 2014	4 800,- € 5 700,- € 3 000,- €	Počet mediálnych výstupov/kampaní zameraných na dopytovú stránku obchodovania s ľuďmi.
f) Informovanie špecifických skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené rizikom obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.	1. Vykonávanie preventívnych aktivít pre sociálne vylúčené spoločenstvá, ktoré sú ohrozené rizikom nútenej práce. 2. Zapájanie sa do medzinárodných projektov na prevenciu obchodovania s ľuďmi. 3. Poskytovať aktuálne a overené informácie o rizikách práce v zahraničí a o možnostiach prevencie obchodovania s ľuďmi v rámci škôl a školských zariadení.	G: MV SR S: MVO G: MV SR S: ÚV SR, MPSVaR SR, MŠVWaŠ SR, IOM, MVO G: MŠVWaŠ SR S: MV SR, MVO	Priebežne Priebežne Priebežne		Počet preventívnych aktivít uskutočnených v špecifických skupinách. Počet osôb oslovených v rámci preventívnych aktivít. Počet spoločných medzinárodných preventívnych projektov Počet preventívnych aktivít uskutočnených na školách a školských zariadeniach.
g) Usporiadať každoročne podujatie k obchodovaniu s ľuďmi zamerané na zvýšenie záujmu verejnosti o problematiku pri príležitosti dňa boja proti obchodovaniu s ľuďmi 18.10.	Propagovať „Deň EÚ boja proti obchodovaniu s ľuďmi“.	G: MV SR S: MZV SR, MPSVaR SR, MŠVWaŠ SR, IOM, MVO	18.10.2011 18.10.2012 18.10.2013 18.10.2014	300,- € 500,- € 800,- € 1 500,- €	Počet osôb aktivít uskutočnených pri príležitosti dňa venovanému boju proti obchodovaniu s ľuďmi.

2.2. VZDELÁVANIE						
a) Zvýšenie odbornosti zástupcov štátnych i neštátnych subjektov pracujúcich s „ohrozenými“ skupinami ohľadne obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.	1. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných príslušníkov Policajného zboru, ako aj školenia pre zamestnancov vybraných útvarov MV SR, pedagógov a psychologických poradcov na stredných odborných školách Policajného zboru a na Akadémii Policajného zboru v Bratislave.	G: MV SR	Priebežne	10 000,- € 6 000,- € 12 000,- € 12 000,- €	Počet realizovaných vzdelávacích aktivít na zvýšenie odbornosti uvedených cieľových skupín.	
	2. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných zamestnancov zdravotníctva.	G: MV SR S: MZ SR	Priebežne		Počet vyškolených subjektov prichádzajúcich do kontaktu s ohrozenými skupinami obyvateľstva nútenou prácou a schopných identifikovať prípady nútenej práce.	
	3. Uskutočniť školenia nadväzujúce pre vybraných zamestnancov školstva.	G: MV SR S: MŠVvaŠ SR	Priebežne			
	4. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných zamestnancov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a sociálnych pracovníkov, vrátane	G: MV SR S: MPSVaR SR	Priebežne			

	inšpektorátov práce.				
	5. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných zamestnancov rezortu zahraničných vecí v súvislosti s ich vysielaním a pôsobením na konzulárnych úsekoch zastupiteľských úradov SR v zahraničí.	G: MV SR S: MZV SR	Priebežne		
	6. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných zamestnancov rezortu kultúry.	G: MV SR S: MK SR	Priebežne		
	7. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných zástupcov registrovaných cirkví na Slovensku.	G: MV SR S: MK SR	Priebežne		
	8. Uskutočniť nadväzujúce školenia pre vybraných príslušníkov obecných polícií.	G: MV SR S: ZMOS	Priebežne		
	9. Uskutočniť školenia pre zamestnancov detských	G: MV SR S: MPSVaR SR, ZMOS, MVO	Priebežne		

	domovov, krízových stredísk, resocializačných stredísk sociálnych pracovníkov obcí, miest, samosprávnych krajov – odborov soc. vecí a sociálnych pracovníkov zariadení núdzového bývania resp. aj iných nízkoprahových zariadení v problematike obchodovania s ľuďmi.				
b) Zvýšenie informovanosti špecifických profesijných kategórií občanov – príslušníkov Policajného zboru a ozbrojených síl, ktorí sú vyslaní do zahraničia na výkon služby v mierových misiách.	Realizácia školiacich aktivít pre príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov pôsobiacich v zahraničných misiách o problematike obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR, MO SR	Priebežne		Počet príslušníkov Policajného zboru a ozbrojených síl vyškolených v oblasti identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi a trestnoprávných následkov využívania ich služieb.
c) Zvýšenie odbornosti pri rozpoznávaní a identifikácii obetí obchodovania s ľuďmi za účelom nútenej práce.	1. Zabezpečiť poskytnutie autorských práv, prekladu a tlače manuálu „Trafficking for Forced Labour – how to monitor the recruitment of migrant workers“ od Medzinárodnej	G: MV SR	30.08.2011	1 300,- €	Existencia manuálu k problematike obchodovaniu s ľuďmi za účelom nútenej práce.

	organizácie práce. 2. Distribuovať manuál účastníkom školení, ako aj na vybrané útvary MV SR a MPSVaR SR.	G: MV SR S: MPSVaR SR	Priebežne		Počet kusov distribuovaného manuálu.
2.3. MINIMALIZÁCIA RIZÍK					
a) Pokračovanie a posilnenie existujúcich antidiskriminačných opatrení zameraných na ochranu pred diskrimináciou, rasizmom, xenofóbiou, antisemitizmom a ostatnými prejavmi intolierancie vrátane alternatívnych foriem ochranných mechanizmov s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva.	Pokračovať a aktualizovať verejné politiky v oblasti antidiskriminácie, rasizmu, xenofóbie a pod.	G: ÚV SR S: MPSVaR SR, MV SR, MS SR	Priebežne		Prijaté verejné politiky a účinná ochrana pred diskrimináciou, rasizmom, xenofóbiou, antisemitizmom a ostatnými prejavmi intolierancie vrátane alternatívnych foriem ochranných mechanizmov.
b) Posilnenie existujúcich sociálno-ekonomických opatrení vo vzťahu k rizikovým skupinám obyvateľstva voči obchodovaniu s ľuďmi na základe výstupov výskumu o profile obetí obchodovania s ľuďmi.	Podpora vládnych programov a projektov zameraných na zvýšenie kvality života najrizikovejších skupín obyvateľstva.	G: MPSVaR SR S: MV SR, MŠV a Š SR, ÚV SR	Priebežne		Existencia súboru opatrení zameraných na zníženie zraniteľnosti rizikových skupín obyvateľstva voči obchodovaniu s ľuďmi.
2.4. ADMINISTRATÍVNE KONTROLNÉ NÁSTROJE					
a) Zvýšenie identifikácie obetí a páchatel'ov na štátnej hranici a v útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov.	Rozvíjať zručnosti príslušníkov Policajného zboru na oddeleniach hraničnej polície Policajného zboru, na oddeleniach hraničnej kontroly Policajného zboru a na útvaroch	G: MV SR S: IOM, MVO	2012 2013	3 000,- € 3 000,- €	Počet páchatel'ov a identifikovaných obetí trestného činu obchodovania s ľuďmi na vnútornej a vonkajšej schengenskej hranici a na útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov.

	policačného zaistenia pre cudzincov.				
b) Zabezpečenie regulácie a monitorovania podnikateľských oblastí, ktoré môžu byť dotknuté obchodovaním s ľuďmi za účelom nútenej práce.	Prehodnotiť kompetencie a vytvoriť systém kontroly v podnikateľských subjektoch umožňujúcich nelegálnu prácu.	G: MV SR S: MPSVaR SR	31.12.2011		Systém kontroly podnikateľských subjektov, ktoré môžu byť zapojené do obchodovania s ľuďmi.
c) Overovanie dôveryhodnosti pracovných agentúr.	Vytvoriť efektívny spôsob hodnotenia a kontroly činnosti pracovných agentúr.	G: MPSVaR SR	Priebežne		Existencia ustálenej klasifikácie miery dôveryhodnosti pracovných agentúr.
3. PODPORA A OCHRANA OBETÍ					
3.1. IDENTIFIKÁCIA OBETÍ					
a) Zabezpečenie jednotnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi vytvorením prostriedkov na identifikáciu vrátane otvoreného zoznamu ukazovateľov.	Vytvoriť a distribuovať jednotný identifikačný formulár formou dotazníka s identifikačnými otázkami, na základe ktorého budú postupovať všetky zapojené subjekty.	G: MV SR S: IOM, MVO	30. 6. 2011		Dotazník na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi.
b) Posilniť identifikáciu zahraničných obetí na Slovensku.	1. Funkčne identifikovať obeť obchodovania s ľuďmi z radov cudzincov. 2. Vytvoriť kontaktný formulár pre	G: MV SR S: IOM G: MV SR, UHCP MV SR	priebežne 31.12.2012		Počet identifikovaných zahraničných obetí. Kontaktný formulár pre posilnenie identifikácie zahraničných obetí.

	pracovníkov UHCP MV SR	S: IOM			
c) Zlepšenie a zdokonalenie schopnosti vlastnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi.	Aplikácia propagačného materiálu určeného pre obeť obchodovania s ľuďmi so zameraním na ich vlastnú identifikáciu vrátane ich práv.	G: MV SR S: IOM, MVO	Priebežne		Počet samoidentifikovaných obetí.
3.2. DOBA NA ZOTAVENIE					
Upevnenie stanovených pravidiel pre poskytovanie doby na zotavenie obetiam obchodovania s ľuďmi – cudzincom.	Vypracovať a aplikovať internú metodiku na poskytovanie doby na zotavenie obetiam obchodovania s ľuďmi – cudzincom.	G. MV SR	31.12.2011	400,- €	Existencia metodiky na poskytovanie doby na zotavenie obetiam obchodovania s ľuďmi - cudzincom. Počet obetí obchodovania s ľuďmi – cudzincov, ktorým bola poskytnutá doba na zotavenie.
3.3. KOMPLEXNÁ STAROSTLIVOSŤ O OBETE					
a) Poskytovanie komplexnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi – občanom SR a cudzincom.	Implementácia a novelizácia súvisiacich právnych nárokov na zabezpečenie potrieb sociálnej, lekárskej, právnej, psychologickej, psychoterapeutickej a finančnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, vrátane	G: MV SR, MPSVaR SR, MZ SR, MŠVVaŠ SR	Priebežne		Komplexná starostlivosť poskytovaná obetiam obchodovania s ľuďmi počas doby na zotavenie; v prípade, že takáto obeť spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní je komplexná starostlivosť poskytovaná počas celej doby trestného konania; u

	možností ubytovania obetí.				obete obchodovania s ľuďmi – cudzinca prejavujúceho záujem o vrátenie sa do krajiny pôvodu je komplexná starostlivosť poskytovaná počas doby na jej prípravu na návrat do krajiny pôvodu.
b) Zabezpečenie komplexnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, ktoré sa nachádzajú vo výkone trestu odňatia slobody.	Zohľadniť fakt, že páchateľ trestného činu je aj zároveň obeťou obchodovania s ľuďmi a poskytnúť súčinnosť MVO a IOM pri realizácii ďalších pomáhajúcich aktivít s takýmito obeťami obchodovania s ľuďmi v zariadeniach na výkon trestu odňatia slobody.	G: MS SR S: MV SR, MVO, IOM	Priebežne		<p>Dodržiavanie práv obete obchodovania s ľuďmi.</p> <p>Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktorým bola vo výkone trestu odňatia slobody poskytnutá komplexná pomoc.</p>
c) Zabezpečenie informovanosti obetí obchodovania s ľuďmi o svojich právach.	Vydanie a distribúcia propagačného materiálu určeného pre obeť obchodovania s ľuďmi so zameraním na ich práva počas trestného konania.	G: MV SR S: IOM, MVO	31.12.2012	400,-	<p>Existencia propagačného materiálu poskytujúceho informácie o právach obetí obchodovania s ľuďmi.</p> <p>Počet zapojených organizácií do distribúcie a počet distribuovaných kusov uvedeného propagačného materiálu.</p>

d) Sledovanie zabezpečenia odborných metód na pomoc deťom ktoré boli obeťami obchodovania s ľuďmi.	Obetiam obchodovania s ľuďmi zabezpečiť konkrétny program na pomoc.	G: MPSVaR SR S: Ústredie PSVaR	každoročne		Správa o vyhodnotení zabezpečenia odborných metód na pomoc deťom , ktoré boli obeťami obchodovania s ľuďmi
e) Skvalitňovanie výkonu zabezpečenia starostlivosti o maloleté obeť obchodovania s ľuďmi	Pracovné stretnutia so zainteresovanými zločkami.	G: MPSVaR SR S: Ústredie PSVaR, Úrady SVaR, DD Topoľčany, OZ Náruč	priebežne		Počet uskutočnených pracovných stretnutí.
3.4. OCHRANA OBETE - SVEDKA					
Implementácia špeciálneho systému na ochranu svedkov pre obeť obchodovania s ľuďmi, ktoré sa rozhodnú predstúpiť ako svedkovia pred, počas a po súdnom konaní.	1. Aplikácia nariadenia prezidenta Policajného zboru č. 8/2007 o poskytovaní krátkodobej ochrany osôb v praxi, resp. Programu ochrany svedka.	G: MV SR	Priebežne		Počet obetí, ktorým bude poskytnutá krátkodobá ochrana, prípadne boli zaradené do programu ochrany svedka.
	2. Aplikácia ustanovenia § 136 Trestného poriadku pri trestnom stíhaní obchodovania s ľuďmi orgánmi činnými v trestnom konaní	G: GP SR S: MV SR	Priebežne		Počet obetí, ktoré využili možnosť vystupovať ako svedkovia, ktorých totožnosť má zostať utajená.
	3. Informatívny workshop o Programe ochrany svedka pre	G: MV SR	2011	1400,- €	Workshop

	subjekty zabezpečujúce komplexnú starostlivosť pre obeť obchodovania s ľuďmi.				
3.5. REINTEGRÁCIA A NÁVRAT					
a) Zabezpečenie kontinuity reintegračných programov pre obeť obchodovania s ľuďmi.	Pokračovať v realizácii a zdokonaľovaní doterajšieho modelu programu reintegrácie pre obeť obchodovania s ľuďmi v Slovenskej republike.	G: MV SR S: MPSVaR SR, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny, IOM, MVO	Priebežne		Počet obetí úspešne reintegrovaných do spoločnosti
b) Zabezpečenie dobrovoľných návratov obetí obchodovania s ľuďmi s ohľadom na ich individuálne potreby.	Zabezpečiť pre obeť obchodovania s ľuďmi – cudzincov, v prípade ich dobrovoľného záujmu, návrat do krajiny pôvodu.	G: MV SR S: IOM	Priebežne		Počet obetí - cudzincov, ktoré boli dobrovoľne navrátené do krajiny pôvodu.
4. TRESTNÉ STÍHANIE					
4.1. VYŠETROVANIE					
a) Prehľadovanie znalostí v oblasti postupov, metód a foriem odhaľovania a vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi aj so zameraním na ekonomickú stránku spáchaného zločinu a taktiež na pracovný trh.	Uskutočniť inštruktážno-metodické zamestnanie pre vybraných príslušníkov Policajného zboru v oblasti odhaľovania a vyšetrovania trestného činu obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR	2012	3 000,- €	Počet príslušníkov Policajného zboru pripravených na odhaľovanie a vyšetrovanie trestného činu obchodovania s ľuďmi.

b) Efektívna spolupráca medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a ďalšími bezpečnostnými zložkami.	Spolupracovať a vzájomne si poskytovať informácie pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestného činu obchodovania s ľuďmi medzi jednotlivými bezpečnostnými zložkami štátu.	G: MV SR, GP SR S: MF SR	Priebežne		Počet odhalených a objasnených prípadov obchodovania s ľuďmi na základe spolupráce bezpečnostných zložiek štátu.
4.2. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA ORGÁNOV ČINNÝCH V TRESTNOM KONANÍ					
a) Zabezpečenie implementácie súvisiacich právnych nástrojov pre spoločné vyšetrovanie za policajnej a justičnej spolupráce iných krajín, vrátane spolupráce s inštitúciami ako sú EUROPOL, INTERPOL, EUROJUST.	Prehľbovať medzinárodnú spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi jednotlivých krajín.	G: MV SR, MS SR, GP SR	Priebežne		Účinná medzinárodná spolupráca. Počet trestných vecí týkajúcich sa dožiadania o právnu pomoc a extradíciu.
b) Spolupráca orgánov činných v trestnom konaní a súdov s príslušnými orgánmi v iných krajinách.	Zefektívniť komunikáciu (jazykové znalosti) pri trestnom stíhaní trestného činu obchodovania s ľuďmi s medzinárodným prvkom.	G: MV SR, MS SR, GP SR	Priebežne		Počet aktivít zameraných na zlepšenie jazykových znalostí orgánov činných v trestnom konaní a sudcov.

c) Iniciovanie aktivít zameraných na výmenu informácií, postupov a skúseností z praxe s cieľom zvýšiť efektívnosť spolupráce policajných zložiek štátov EÚ pri zamedzení obchodovania s ľuďmi.	Prehliť medzinárodnú spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní prostredníctvom workshopov a konferencie kde sa zároveň vytvoria pracovné skupiny odborníkov na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.	G: MZV SR, MV SR, MS SR, GP SR	Priebežne	1 200,- € 1 500,- € 3 000,- € 3 500,- €	Existencia medzinárodných pracovných skupín spolupracujúcich v rámci odhaľovania obchodovania s ľuďmi.
4.3. TRESTNÉ KONANIE					
a) Zvýšenie citlivosti počas súdneho konania v prípadoch obchodovania s ľuďmi.	<p>1. Usporiadať školiace aktivity, seminár pre predstaviteľov súdnictva a prokuratúry zameraný na zvýšenie citlivosti v prípadoch trestného postihu obchodovania s ľuďmi.</p> <p>2. Vypracovanie metodiky – manuálu pre orgány činné v trestnom konaní a súdy k úspešnosti trestného stíhania obchodovania s ľuďmi.</p>	G: MS SR, S: MV SR, GP SR	2011	3 400,- €	Počet právoplatne odsúdených páchatel'ov za obchodovanie s ľuďmi.
		G: MV SR, S: MS SR, GP SR	31.10.2012	700,-	Metodika – manuál pre orgány činné v trestnom konaní a súdy k úspešnosti trestného stíhania obchodovania s ľuďmi.

b) Zvýšiť efektívnosť trestného stíhania trestného činu obchodovania s ľuďmi.	Vytvorenie siete orgánov činných v trestnom konaní a súdov s vymedzenou kompetenciou pre prípady obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR, MS SR, GP SR	31.12.2011		Existencia siete orgánov činných v trestnom konaní a súdov s vymedzenou kompetenciou pre prípady obchodovania s ľuďmi.
4.4. ODŠKODNENIE OBETÍ					
Vytvoriť podmienky pre odškodňovanie obetí obchodovania s ľuďmi.	V súlade s medzinárodnými záväzkami SR preskúmať možnosť odškodnenia obetí obchodovania s ľuďmi zo ziskov páchatel'a pochádzajúcich z trestnej činnosti.	G: MV SR, GP SR, MS SR	Priebežne		Počet obetí obchodovania s ľuďmi, ktorým bolo poskytnutá náhrada škody.
4.5. KOMUNIKÁCIA ORGÁNOV ČINNÝCH V TRESTNOM KONANÍ A SÚDOV S OBETĎAMI					
a) Zabezpečenie dostatočnej informovanosti obeť obchodovania s ľuďmi o priebehu trestného konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní.	V pravidelných intervaloch informovať obeť obchodovania s ľuďmi o priebehu trestného konania.	G: MV SR	Priebežne		Vytvorenie komunikačnej stratégie s obeťami obchodovania s ľuďmi. Existencia evidencie o poskytovaní informácií obeťami obchodovania s ľuďmi.
b) Zabezpečenie zrozumiteľnosti pri úradnej komunikácii s obeťou obchodovania s ľuďmi.	Dodržiavanie komunikácie v slovenskom jazyku zo strany zahraničných orgánov činných	G: MS SR, GP SR, MV SR	Priebežne	2 000,- € 2 500,- € 3 000,- € 3 500,- €	Počet prípadov obchodovania s ľuďmi, v ktorých boli využité tlmočnicke/prekladateľské služby.

	v trestnom konaní a súdov pri písomnom kontaktovaní obeť obchodovania s ľuďmi – zabezpečenie medzinárodných prekladov.				
c) V rámci trestného konania dodržiavanie antidiskriminačného prístupu a prístupu postaveného na ľudských právach zo strany subjektov, ktoré prichádzajú do kontaktu s obeťami obchodovania s ľuďmi.	Dodržiavanie antidiskriminačného prístupu a prístupu postaveného na ľudských právach zo strany subjektov prichádzajúcich do kontaktu s obeťami obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR, GP SR, MS SR	Priebežne		Počet obeť, ktoré nahlásili diskriminačné zaobchádzanie alebo porušenie ich ľudských práv.
4.6 PROTIKORUPČNÉ OPATRENIA					
Eliminovať možnosti korupčného konania zamestnancov štátnej správy v súvislosti s trestnou činnosťou obchodovania s ľuďmi.	Vypracovanie analýzy možností korupčného konania zamestnancov štátnej správy v súvislosti s trestnou činnosťou obchodovania s ľuďmi.	G: MV SR, GP SR, MS SR S: MVO	Priebežne		Návrh eliminácie možností korupčného konania.

Kvantifikácia finančných zdrojov				
Rozpočtová kapitola	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014
Ministerstvo vnútra SR	250 000	270 000	270 000	270 000

Význam skratiek použitých v tabuľke:	MV SR Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
	MZV SR Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky,
	MS SR Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky,
	MO SR Ministerstvo obrany Slovenskej republiky,
	MŠVVaŠ SR Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky,
	MPSVaR SR Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
	MK SR Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky,
	MZ SR Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky,
	MH SR Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky,
	MF SR Ministerstvo financií Slovenskej republiky,
	ÚV SR Úrad vlády Slovenskej republiky, GP SR Generálna prokuratúra Slovenskej republiky,
	ŠÚ SR Štatistický úrad Slovenskej republiky, ZMOS Združenie miest a obcí Slovenska,
	IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu Slovensko, MVO mimovládna organizácia

Príloha č. 1 k Národnej stratégii boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011 - 2014

Školiace aktivity v roku 2008

Cieľová skupina	Počet cieľovej skupiny
Pracovníci streetwork	16
Sociálni pracovníci v rómskych komunitách	22
Terénni sociálni pracovníci s rómskymi komunitami	32
Príslušníci operatívnych služieb PZ	49
Odborní pracovníci CPPPaP (Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie)	24
Vyšetrovatelia PZ	61
Metodickí pracovníci rezortu školstva	24
Príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov pôsobiacich v zahraničných misiách	21
Zamestnanci úradov práce, sociálnych vecí a rodiny	76
Zástupcovia cirkví a rehoľné sestry	33
Spolu	358

Školiace aktivity v roku 2009

Cieľová skupina	Počet cieľovej skupiny
Príslušníci PZ na OHK R HP Sobrance ÚHCP MV SR, ÚPZPC Medveďov a Sečovce ÚHCP MV SR	19
Príslušníci Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP MV SR	23
Migračný úrad MV SR	28
Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov	2
Akadémia PZ, SOŠ PZ BA, PK, KE	11
Slovenská katolícka charita	7
Detský domov pre maloletých bez sprievodu Horné Orechové	6
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne	2
Občianske združenie Náruč v Žiline	1
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	10
Asociácia komunitných centier	6
Terénni sociálni pracovníci s rómskymi komunitami	51
Príslušníci mestských a obecných polícií	50
Príslušníci PZ služobne zaradení na funkcii referent špecialista pre prácu s rómskymi komunitami	36
Zamestnanci inšpektorátu práce	11
Spolu	263

Školiace aktivity v roku 2010

Cieľová skupina	Počet cieľovej skupiny
UHCP	49
príslušníci PZ služobne zaradení na odboroch komunikácie a prevencie P PZ a oddeleniach komunikácie a prevencie KR PZ a OR PZ	65
Slovenské krízové centrum DOTYK	11
Terénni sociálni pracovníci	10
Detský domov Topoľčany	7
Akadémia Policajného zboru	1
OZ Slovenské centrum pomoci	3
Zamestnanci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	4
Odborní pracovníci centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	89
Zástupcovia registrovaných cirkví na Slovensku	39
Prokurátori a sudcovia	12
Spolu	290